

Y Ü C E D İ V A N K A R A R I

Esas sayısı : 1981/1
Karar sayısı : 1982/2
Karar günü : 13.4.1982

Başkan

Başkanvekili

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Cumhuriyet Başsavcısı

Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı

Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı

Anayasa Mahkemesi Raportörleri

Zabıt Kâtibi

Şevket MÜFTÜGİL

Ahmet H. BOYACIOĞLU

Ahmet ZEYNELOĞLU

Nihat O. AKÇAKAYALIOĞLU

Nahit SAÇLIOĞLU

Hüseyin KARAMÜSTANTIKOĞLU

H. Semih ÖZMERT

Orhan ONAR

Selâhattin METİN

Muammer TURAN

Mehmet ÇINARLI

Mahmut C. CUMRUL

Necdet DARICIOĞLU

Servet TÜZÜN

Yekta Güngör ÖZDEN

Firuz ÇİLİNGİROĞLU

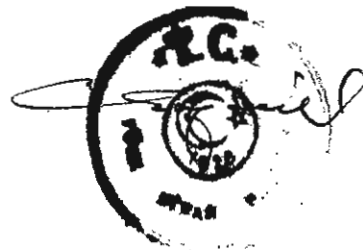
Selçuk TÜZÜN

Namık BENLİ

E. Aydın ÖZKUL

Alpaslan NAZLIOĞLU

Oğuz TÜZÜN

ÖNSÖZ

Hukukumuzda 1876 Anayasası ile giren (Divan-ı Âli) Yüce Divan (Madde 92 ve sonrakiler), 1924 Anayasası ile, Cumhuriyet rejimine ve kuvvetler ayrımı ilkelerine göre (Madde 61 ilâ67) birtakım değişikliğe uğramıştır. Sözü edilen Anayasaya göre, (Madde 67),görülen lüzum üzerine,Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararıyla teşkil olunan Divan-ı Âlinin, onbir'i Yargıtay, onüçü Danıştay başkan ve üyeleri arasından kendi genel kurullarınca seçilecek olan yirmi bir kişiden oluşması, bir Başkan ve On dört üye ile toplanarak salt çoğunlukla karar vermesi esası kabul edilmiştir.

Tabii ve kanuni yargı sistemini benimseyen ve olağanüstü yargı mercilerinin kurulmasına müsaade etmeyen 1961 Anayasası, Yüce Divan görevini de Anayasa Mahkemesinin işlevi arasına sokmuş; 1982 Anayasası da, Yüce Divanın görev alanını biraz daha genişleterek yine Anayasa Mahkemesini görevlendirmiş;kendinden önceki Anayasada olduğu gibi, fevkalade yargı yerlerine iltifat etmemiştir.

Gerçekten öğretisi alanında, bir yargı kuruluşunun olağan ya da olağanüstü oluşu, onun, olaydan önce veya sonra kurulmasıyla açıklanmaktadır. Bu bakımdan 1924 Anayasasınının 67.maddesi hükümünü, 1961 ve 1982 Anayasalarının öngördüğü ilkelerle, kanuni ve olağan yargı sistemiyle bağdaştırma olanağı yoktur. 1982 Anayasasınının yapılma çalışmalarının sürdürüldüğü günlerde, Yüce Divan görevinin Anayasa Mahkemesinden alınmasının,bilimsel toplantılara ve hatta günlük gazete sütunlarına konu yapıldığı hatırlardadır. Söz gelimi,25.4.1982 gününde Ankara Üniversitesi Rektörlüğü salonlarında yapılan bilimsel sohbet toplantısında,bir bilim adamımızın bu konuda yaptığı öneri, tarafımdan, aşağıdaki sözlerle karşılanmıştı :

"Düşüncelerimi açıklamadan önce,önem verdiğim bir hususa değinmek istiyorum. Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla iki işi sonuçlandırıp kararlarını yazmakta olduğu, iki davanın da duruşma hazırlığını sürdürdüğü bu günlerde, Yüce Divan görevinin Anayasa Mahkemesine mi? öteki yargı kuruluşlarına mı? verilmesinin bilimsel sohbet konusu içinde tartışmaya tâbi tutulmasının, Yüce Divan'ca sürdürülen çalışmaları gölgeleyeceği,alınmış ve alınacak hükümleri tartışılır/hale getirebileceği endişesini

taşıdığımı belirtmekle yetiniyor ve bu düşünceyle öne sürülen görüşlere yanıt vermekten kaçınıyorum 3

12 Eylül 1980 den sonra , Anayasa Mahkemesinin, Yüce Divan olarak çalıştığı sıralarda karşılaştığı en önemli güçlüklerden birisi de, eski Yüce Divan kararlarını görmek ve bunları inceleyebilmek olanağından yoksun olmasıdır. Açıkca belirtmem gerekir ki, " İktidardan Yüce Divana " adıyla bir hukukçu tarafından yayınlanan kitap, Başkanlıkca satın alınıp üyelere dağıtılmış ve böylece bu ihtiyaç giderilmiştir.

Oysa Yüce Divan Kararları, gerek Devlet arşivinde ,gerek Üniversiteler ve tatbikatçıların kitaplıklarında kesinlikle bulunması gereken, ortaya konulan hukuk ve yapılan uygulama bakımlarından titizlikle incelenmesi ve irdelenmesi icabedecek belgelerdir.

Yüce Divan kararlarının Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisinde yayımlanmasının , bu alanda duyulan ihtiyaçları büyük ölçüde karşılayacağı gibi, bunların üzerinde yapılacak araştırma ve incelemelerin de gerek Devlet hayatımıza gerek hukuksal gelişmemize ışık tutarak yardımcı olacağı ortadadır.

Bir devri aydınlatan ve Türk Hukuk Tarihine ışık tutan bu yayımın yararlı olmasını içtenlikle dilemekteyim.

1 Nisan 1985

Ahmet H.Boyahıoğlu
Anayasa Mahkemesi Başkanı

E.1981/1

DAVACI : Kamu Hakları

MÜDAHİLLER : 1- Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü

VEKİLLERİ : Avukat Yıldırım KURTULUŞ

Avukat Gülal GÖKEŞME

Avukat Hüsnü GÜNGÖR

Avukat Ali Fehmi ÖZÇELİK

Avukat Yavuz KADIOĞLU

2- Bağ-Kur Genel Müdürlüğü

VEKİLLERİ : Avukat İsmet İNCİR

Avukat Muammer KARAMAN

Avukat Ali Fehmi ÖZÇELİK

Avukat Yavuz KADIOĞLU

SANIKLAR :1-HİLMİ İŞGÜZAR:Mehmet ve Hava oğlu, 1929 doğumlu, Nevşehir İli Kozaklı İlçesi Büyükyazlı Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Aşağıayrancı Şimşek Sokak 11/6'da oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Güvenlik eski Bakanı.

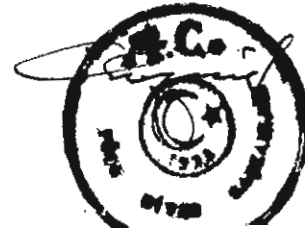
VEKİLLERİ : Dr. Yahya Kâzım ZABUNOĞLU,

Ankara Barosu avukatlarından.

Nurhan GÜVEN,

Ankara Barosu avukatlarından.

2-HASAN İŞGÜZAR:Hilmi ve Nefise oğlu, 1953 doğumlu, Nevşehir İli Kozaklı İlçesi Büyükyazlı Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Aşağıayrancı Şimşek Sokak 11/6'da oturur, bekâr, sabıkasız, okur yazar, Ankara Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk Kürsüsü Asistanı.

E.1981/1

VEKİLLERİ : Dr. Yahya Kâzım ZABUNOĞLU,
Ankara Barosu avukatlarından.
Nurhan GÜVEN,
Ankara Barosu avukatlarından.

3- KAZIM ERDEM : Ali ve Elif oğlu, 1933 doğumlu, Gümüşhane İli Bayburt İlçesi Kıratlı Köyü nüfusuna kayıtlı, İstanbul Şişli Doktor Operatör Reşit Bey Caddesi 1/7'de oturur, evli, altı çocuklu, tekerrüre esas sabıkası yok, okur yazar, sanayici ve inşaat müteahhidi.

VEKİLİ : Nazmi BARAN,
Ankara Barosu avukatlarından.

4- MUSTAFA KEMAL DERİNKÖK : Mahmut Celalettin ve Fethiye oğlu, 1944 doğumlu, Malatya Hacıabdi Mahallesi nüfusuna kayıtlı, İstanbul Bebek Cevdetpaşa Caddesi 384'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Ekspres Gazetesi sahibi.

VEKİLİ : Canan ÇELEBİOĞLU,
İstanbul Barosu avukatlarından.

5- MUSTAFA ENGİNSU : Rifat ve Hatice oğlu, 1340 doğumlu, İzmir Etiler (2. Abdullah ef.) Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Farabi Galipdede Sokak 4/11'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu eski Genel Müdürü.

VEKİLİ : Süleyman DUYGAN,
Ankara Barosu avukatlarından.

6- HAMDİ NUHOĞLU : Ömer ve Taife oğlu, 1927 doğumlu, Trabzon İli, Of İlçesi Yaylaören Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Gençlik Caddesi 51/6'da oturur, evli, üç çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.

Handwritten signature

E.1981/1

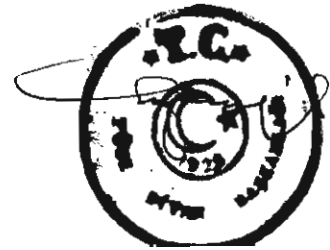
VEKİLLERİ : M. Baki HACIÖMEROĞLU,
Ankara Barosu avukatlarından.
Muzaffer ÖZÜLKE,
Ankara Barosu avukatlarından.
Halit GÜLER,
Ankara Barosu avukatlarından.

- 7- AHMET FUAT AZMİOĞLU : Hüseyin ve Melahat oğlu, 1927 doğumlu, Kütahya İli Gediz İlçesi, Gazikemal Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Maltepe Gülseren Sokak 7/3'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.
- 8- FEHMİ CÖNK : Şükrü ve Sabite oğlu, 1929 doğumlu, Afyon İli, Tacı Ahmet Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Küçükesat Bardacık Sokak 92/4'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.

VEKİLLERİ : Esin ŞENTÜRK,
Ankara Barosu avukatlarından.
Tacettin GÖREN,
Ankara Barosu avukatlarından.

- 9- EKREM ÖZKILIÇ : Hüseyin ve Refika oğlu, 1337 doğumlu, Kayseri İli Eskibedesten Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Aşağıayrancı Şimşek Sokak 94/7'de oturur, evli, üç çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.
- 10- MEHMET AKGEMCİ: İbrahim ve Elife oğlu, 1927 doğumlu, Kahramanmaraş Divanlı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Aşağıayrancı Portakal Çiçeği Sokak 7/3'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.

VEKİLİ : Mesut GÜNEŞ,
Ankara Barosu avukatlarından.

Qulus

E.1981/1

11- REFİK BAYDUR : Hasan ve Şefika oğlu, 1929 doğumlu, İstanbul İli Bakırköy İlçesi Kartaltepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, İstanbul Etiler İsmetiye Caddesi Ceylan Apartmanı Daire 17'de oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.

VEKİLİ : Mesut GÜNEŞ,
Ankara Barosu avukatlarından.

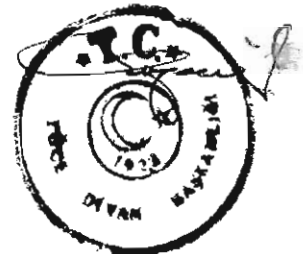
12- SAVAŞ BENLİ : Hasan ve Firdes oğlu, 1940 doğumlu, Çankırı İli Kurşunlu İlçesi Kalekapı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Yenimahalle İstanbul Caddesi 190/8'de oturur, evli, üç çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.

VEKİLİ : Mesut GÜNEŞ,
Ankara Barosu avukatlarından.

13- MEHMET SELAMİ ÇEKMEGİL (ÇEKMEGELİ) : Mehmet Sait ve Zinnete oğlu, 1942 doğumlu, Malatya İli İskender Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Keçiören Gazino Durağı Dolaylı Sokak 6/16'da oturur, evli, dört çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu eski üyesi.

14- NİHAT BİLGİN : Nuri ve Behice oğlu, 1338 doğumlu, Niğde İli, Bor İlçesi Değirmenler Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Karanfil Sokak 46/7'de oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Emlak Dairesi eski Başkan Yardımcısı.

VEKİLİ : İsmet BİLGİN,
Ankara Barosu avukatlarından.

Okunup

E.1981/1

15- RECEP GÖREY : Hakkı ve Elmas oğlu, 1942 doğumlu, Ankara İli Çankaya İlçesi Kavaklıdere nüfusuna kayıtlı, Ankara Türk-İş Blokları İçaydınlıkevler 141/6'da oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Dairesi Başkanlığında İnşaat Mühendisi.
VEKİLİ : Doğan TANYER,

Ankara Barosu avukatlarından.

16- MEHMET NABİ DOĞU : Hüseyin Hatem ve Nefise Naciye oğlu, 1942 doğumlu, Malatya İli Arapkir İlçesi Yenice Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Küçükesat Çağlayan Sokak 12/1'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünde memur.

VEKİLİ : Erdem AKYÜZ,

Ankara Barosu avukatlarından.

17- MUHSİN ÖZEL : Celil ve Fevziye oğlu, 1947 doğumlu, Diyarbakır İli Ergani İlçesi Aziziye Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Turgutreis Caddesi 48/8'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Dairesi Başkanlığında Mühendis.

VEKİLİ : Hasan Nihat BENDERLİOĞLU,

Ankara Barosu avukatlarından.

18- CAVİT DİNÇEL : Hüsnü ve Ayşe Sıdika oğlu, 1927 doğumlu, Sakarya İli Akyazı İlçesi Küçücek Köyü nüfusuna kayıtlı, İzmir Plevne Bulvarı 3/1'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur eski Genel Müdürü, Orman Mühendisi.

VEKİLİ : Prof. Dr. Uğur ALACAKAPTAN,

İstanbul Barosu avukatlarından.

Asaf ÜLKER,

Ankara Barosu avukatlarından.

Çalışma

E.1981/1

19- HÜSEYİN HÜSNÜ ÇINAR : Mustafa ve Şerife oğlu, 1929 doğumlu, Konya İli Beyşehir İlçesi Hocaarmağan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, İstanbul Teşvikiye Mahallesi Atiye Sokak Genç Apartmanı 1/12'de oturur, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Yönetim Kurulu eski üyesi, Esnaf ve Sanatkârlar Derneği Başkanı.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,
Ankara Barosu avukatlarından.

20- AHMET MEMDUH ÜREYEN : Ahmet Kâmil ve Saide oğlu, 1341 doğumlu, Bursa İli 32. Dairede nüfusa kayıtlı, Ankara Meşrutiyet Caddesi 20'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Yönetim Kurulu eski üyesi, Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Genel Başkan Vekili.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,
Ankara Barosu avukatlarından.

21- FİKRET ÇORUH : Tevfik ve Ayşe Sıdika oğlu, 1341 doğumlu, Gümüşhane İli Bayburt İlçesi, Uzungazi Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Kavaklıdere Bilir Sokak 18/5'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Yönetim Kurulu eski üyesi, Ankara Numune Hastahanesi Müdürü.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,
Ankara Barosu avukatlarından.

22- HÜSAMETTİN SEVENGÜL: Hasan ve Sıdika oğlu, 1926 doğumlu, İstanbul Üsküdar Kefçedede Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Tandoğan Mebusevleri Önder Caddesi 28/5'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Yönetim Kurulu eski üyesi, emekli general.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,
Ankara Barosu avukatlarından.

Çınar

E.1981/1

23- FEHİMİ GENÇ : Süreyya ve Emine oğlu, 1927 doğumlu, Kayseri İli Develi İlçesi, İncesu Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Keçiören Tepebaşı Cura Sokak 17'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Yönetim Kurulu eski üyesi, Ankara Esnaf Dernekleri Birliği Başkanı.

VEKİLİ : Arif DOĞU,

Ankara Barosu avukatlarından.

24- YALÇIN ÖZALP : Necati ve Sabiha oğlu, 1937 doğumlu, Bornova İlçesi Kâzımdirik Mahallesi nüfusuna kayıtlı, İstanbul Suadiye Konur Sokak 40/6'da oturur, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur İstanbul Bölge Müdür Yardımcısı ve Fiyat Takdir Komisyonu eski Başkanı.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,

Ankara Barosu avukatlarından.

25- MUSTAFA SİVRİOĞLU : Alâettin ve Fatma Nimet oğlu, 1950 doğumlu, Bandırma ilçesi Haydarçavuş Mahallesi nüfusuna kayıtlı, İstanbul Şehirkâhya Kayışdağı Caddesi Hakkımenço Sokak Sun Apartmanı 12/9'da oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, olay tarihinde Bağ-Kur Genel Müdürlüğünde İnşaat Mühendisi, halen işsiz.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,

Ankara Barosu avukatlarından.

26- ŞEVKET ÇORBACIOĞLU : Mehmet Nuri ve Meyrem oğlu, 1949 doğumlu, Artvin İli Arhavi İlçesi, Derecik Köyü nüfusuna kayıtlı, Rize Yalı Caddesi 1'de oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, olaylar sırasında Bağ-Kur İnşaat Müdür Muavini ve Fiyat Takdir ve Satınalma Komisyonu üyesi, İnşaat Mühendisi.

Çalış

E.1981/1

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,
Ankara Barosu avukatlarından.

27- MUSTAFA ZEKİ ÇINAR : Ali Rıza ve Dürrüşehvar oğlu, 1944 doğumlu, Konya İli Beyşehir İlçesi, Hocaarmağan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, İstanbul Şişli Dere Sokak 21/12'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, olayların geçtiği tarihte Bağ-Kur İstanbul Bölge Müdürü, Avukat.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,
Ankara Barosu avukatlarından.

28- MUSTAFA BÜLENT ULUÇ : Tayyar Fahrettin ve Hamdiye oğlu, 1947 doğumlu, İstanbul İli Eminönü İlçesi, Küçükayasofya Mahallesi nüfusuna kayıtlı, İstanbul Kızıltoprak Şehirkâhya Sokak 25/33'de oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur İstanbul Bölge Müdürlüğü avukatlarından.

VEKİLİ : Asaf ÜLKER,
Ankara Barosu avukatlarından.

29- YALÇIN TURHAN : Nazif ve Bahtiyar oğlu, 1943 doğumlu, Bünyan İlçesi Dervişağa Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Cebeci Yeni Ankara Sokak Birlik Apartmanı 11/6'da oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, olay sırasında Bağ-Kur Satınalma Komisyonu Başkanı.

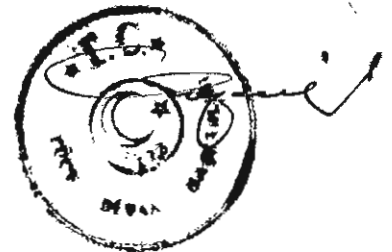
30- SEYFİ BOZAN : Mehmet ve Hava oğlu, 1943 doğumlu, Karataş İlçesi, Adalı Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Demetevler Birinci Cadde 34/7'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Personel ve İdari İşler Daire Başkanı.

Asaf

E.1981/1

- 31- SEYİT ABDULLAH TANRIKULU : Hüsamettin ve Fatma oğlu, 1937 doğumlu, İçel İli, Mahmudeye Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Bahçelievler 32. Sokak 11/3'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, olay sırasında Bağ-Kur Satınalma Komisyonu üyesi, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı Müfettişlerinden.
- 32- BEKİR ULUSOY : Bilâl ve Fatma oğlu, 1945 doğumlu, Ankara İli, Kırıkale İlçesi, Güzeltepe Mahallesinde nüfusa kayıtlı, Ankara Yukarıyabancı Tirebolu Sokak Dilek Apartmanı 15/3'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Tahsisler Dairesi Başkanlığında Tahsis Müdür Yardımcısı.
- 33- FİKRİYE CENAN : Ali Galip ve Hava kızı, 1936 doğumlu, Develi İlçesi, Yukarı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Yenışehir Ataç Sokak 53/9'da oturur, dul, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü avukatlarından.
- VEKİLLERİ : Sıtkı VURAL,
Ankara Barosu avukatlarından.
Vehbi GENÇ,
Ankara Barosu avukatlarından.
- 34- SELAHATTİN GÜRLER : Mustafa ve Fatma oğlu, 1943 doğumlu, Develi İlçesi, Camicedit Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Yunus Emre Caddesi Değerli Sokak 25/3'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Bağ-Kur Genel Müdürlüğünde Emlâk Müdürü.

Q. K. K.

E.1981/1

35- ALİ YILDIZ : Nuri ve Ayşe oğlu, 1946 doğumlu, İstanbul İli Yalova İlçesi Fevzi Çakmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Çankaya Çevre Sokak 14'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sanayici ve müteahhit.

VEKİLLERİ : Burhan GÜRDOĞAN,

Ankara Barosu avukatlarından.

Hilmi BARLAS,

Ankara Barosu avukatlarından.

Orhan Cevdet KURAL,

Ankara Barosu avukatlarından.

Osman Necati ALTAY,

Ankara Barosu avukatlarından.

Kemal Oğuz ÇELİKTİN,

Ankara Barosu avukatlarından.

36- CAHİT ÖZKARA: Hayrettin ve Emine oğlu, 1948 doğumlu, Artvin İli, Arhavi İlçesi, Kule Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Topraklık İkinci Dedeefendi Sokak 27/17'de oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Eşrefpaşa Hastane İnşaatı eski Kontrol Mühendisi, İnşaat Mühendisi.

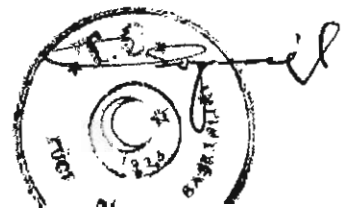
VEKİLİ : Galip UĞUR,

Ankara Barosu avukatlarından.

37- BEKİR SAMİ AKAY : Hüseyin ve Zekiye oğlu, 1926 doğumlu, Kocaeli İli, Karamürsel İlçesi, Hacımehmet Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Maltepe Bitiştiren Sokak 4/9'da oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdür eski Yardımcısı.

VEKİLİ : Feridun ÖZYURT,

Ankara Barosu avukatlarından.

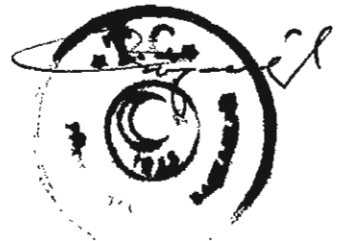

Qulup

E.1981/1

- 38- ABDURRAHİM TERZİOĞLU : Mehmet ve Ayşe oğlu, 1941 doğumlu, Trabzon İli, Çaykara İlçesi, Kabataj Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Maltepe Bitiştiren Sokak 4/5'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Dairesi eski Başkanı.
VEKİLİ : Adnan TORALOĞLU,
Ankara Barosu avukatlarından.
- 39- EROL SÜER : Ali Rıza ve Meryem oğlu, 1936 doğumlu, Konya İli, Ereğli İlçesi, Kazancı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Gaziosmanpaşa Kennedy Caddesi 117/12'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Dairesi eski Başkan Yardımcısı.
VEKİLİ : Bülent ZEYBEKOĞLU,
Ankara Barosu avukatlarından.
- 40- ŞEREF ŞAHİN : Osman ve Hayriye oğlu, 1947 doğumlu, Trabzon İli, Sürmene İlçesi, Çamlıca Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Dikmen Zekibey Durağı Zerrin Sokak 4/6'da oturur, evli, üç çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Dairesi eski elemanı, İnşaat Mühendisi.
VEKİLİ : Süleyman DUYGAN,
Ankara Barosu avukatlarından.
- 41- KAMİL TELCİ : Şükrü ve Nazime oğlu, 1950 doğumlu, Rize İli, Fındıklı İlçesi, Aksu Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Bahçelievler 1. Cadde 94/2'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Dairesi eski elemanı, İnşaat Mühendisi.

Çelik

E.1981/1

VEKİLİ : Süleyman DUYGAN,

Ankara Barosu avukatlarından.

42- ADNAN KILIÇ : Recep ve Hatice oğlu, 1944 doğumlu, Çankırı İli, Çerkeş İlçesi, Örenköy nüfusuna kayıtlı, Ankara Dikmen Hürriyet Caddesi 132/8'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Daire Başkanlığı eski görevlilerinden, İnşaat Mühendisi.

VEKİLİ : Metin AKANSEL,

Ankara Barosu avukatlarından.

43- HACI ANIT : Hüseyin ve Müslimet oğlu, 1943 doğumlu, Çorum İli, Ertuğrul Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Bahçelievler 17. Sokak 96/11'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Başkanlığı Kontrol Bürosu elemanı.

44- ZAFER SEÇİM TUNCER : Rifat ve Zekiye oğlu, 1946 doğumlu, Konya İli, Hadım İlçesi, Taşpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Etiler Gaye Sitesi (C) Blok Daire 12'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Daire Başkanlığı İmar Fen Heyeti Müdürü, İnşaat Mühendisi.

45- KEMAL TURAN : Mehmet ve Nimet oğlu, 1946 doğumlu, Hatay İli, Yayladağı İlçesi, Çamaltı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Yukarıyayracı Gökdere Sokak 9/3'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Daire Başkanlığında Topograf.

Çalış

E.1981/1

- 46- RAFET AÇIKGÖZ : Ali ve Fevziye oğlu, 1947 doğumlu, Rize İli, Pazar İlçesi, Başköy Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Dışkapı Ziraat Mahallesi Kurtdereli Sokak 47/8'de oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Daire Başkanlığı Kesinhesap Fen Heyeti Müdür Yardımcısı, İnşaat Mühendisi.
VEKİLİ : Kadir ATALAY,
Ankara Barosu avukatlarından.
- 47- BEKİR AYKAÇ : Seyit ve Suna oğlu, 1946 doğumlu, Akdağmadeni, Özer Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Çankaya Cinnah Caddesi Alabaş Sokak 9/5'de oturur, evli, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Dairesi Başkanlığında eski Kontrol Mühendisi, İnşaat Mühendisi.
- 48- SİNAN ERDOĞAN : Sabri ve Zekiye oğlu, 1950 doğumlu, Kelkit İlçesi, Gümüşgöze Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Öncebeci Yeni Acun Sokak 17/7'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı Kontrol Bürosunda görevli, İnşaat Mühendisi.
- 49- ATILLA BİLEN : Hasan ve Mediha oğlu, 1947 doğumlu, İçel İli, Tarsus İlçesi, Kamberhöyüğü Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Çankaya Farabi Sokak 10/10'da oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Konut Kredileri Dairesi Başkanlığı Konut Kontrol Fen Heyeti Müdürü, Mimar.

Q. Kur

E.1981/1

50- VAHİT ERUZ : Ahmet ve Naima oğlu, 1945 doğumlu, Niğde İli, Aksaray İlçesi, Hamdiye Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Karadeniz Ereğlisi Erdemir Lojmanları Bağlık Sitesi 80 Evler 15'de oturur, evli, iki çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı eski görevlilerinden, İnşaat Mühendisi.
VEKİLİ : Ahmet Güryüz KETENCİ,

Ankara Barosu avukatlarından.

51- ŞEVKİ ÜLER : Orhan ve Ramiye (Lamia) oğlu, 1951 doğumlu, Ankara İli, Öztürk Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara. Demirlibahçe Demirkapı Sokak 25/2'de oturur, evli, bir çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı eski görevlilerinden, Mimar.

VEKİLİ : Süleyman DUYGAN,

Ankara Barosu avukatlarından.

52- AZİZ TELCİ : M. Hamdi ve Rabia oğlu, 1934 doğumlu, Rize İli, Fındıklı İlçesi, Aksu Köyü nüfusuna kayıtlı, Ankara Yukarıyabancı Reşat Nuri Sokak 109/4'de oturur, evli, üç çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Sosyal Sigortalar Kurumu Yapı İşleri Dairesi eski görevlilerinden.

VEKİLİ : Süleyman DUYGAN,

Ankara Barosu avukatlarından.

53- METİN KÖŞÜK : Talât ve İpek oğlu, 1950 doğumlu, Kars İli, Ardahan İlçesi, Halilefendi Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Bahçelievler 21. Sokak 17/6'da oturur, bekar, sabıkasız, okur yazar, Sinop Hastahane inşaatı eski Kont-

Qubur

E.1981/1

rol Mühendisi, Polatlı Topçu ve Füze Okulu Yedek Subayı Kurslar Alayında askerlik görevini yapmakta, İnşaat Mühendisi.

54- SEDAT ZAİM : Mehmet Necati ve Fatma oğlu, 1945 doğumlu, Artvin İli, Arhavi İlçesi, Musazade Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ankara Dikmen Sokullumehmetpaşa Caddesi. 144/10' da oturur, evli, üç çocuklu, sabıkasız, okur yazar, Boyabat ve Sinop Hastahaneleri İnşaatı eski Kontrol Mühendisi, İnşaat Mühendisi.

VEKİLİ : Feridun ÖZYURT,

Ankara Barosu avukatlarından.

SUÇLAR : Rüşvet almak, rüşvet vermek, rüşvet alınmasına aracılık etmek, görevi kötüye kullanmak, görevi savsaklamak, hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanmak, resmî evrakta sahtekârlık.

SUÇ TARİHİ : 1978 - 1979 yılları.

GÖZALTINA ALMA

TARİHİ : 1.11.1980 (Hilmi İŞGÜZAR).

TUTAKLAMA

TARİHİ : 27. 3.1981 (Hilmi İŞGÜZAR).

Handwritten signature

E.1981/1

Milli Güvenlik Konseyi'nin 21.11.1980 günlü, 3 sayılı Kararıyla; "Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İŞGÜZAR'ın Bakanlığı zamanında; ka-
yırma, usulsüzlük, yolsuzluk, nüfuz ticareti, vazifeyi suiistimal, men-
faat temini suretleriyle Sosyal Sigortalar Kurumunu ve BAĞ-KUR'u zarara
soktuğu iddialarını soruşturmak üzere" oluşturulan 9/1 numaralı Soruş-
turma Komisyonu'nca düzenlenen 21.1.1981 günlü, Esas :9/1, Karar :1 sa-
yıllı Rapor üzerine Milli Güvenlik Konseyi'nin Resmî Gazete'nin 5.2.1981
günlü, 17242 sayılı nüshasında yayımlanan, 2.2.1981 günlü, 8 sayılı Ka-
rarı ile, Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İŞGÜZAR'ın ve suç ortakları-
nın Yüce Divan'a sevklerine karar verilmiştir.

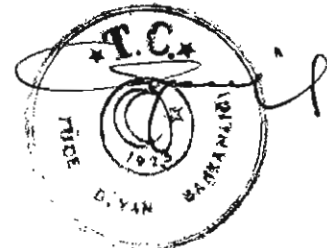
Bu kararda, "Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İŞGÜZAR ve Bakana
tebean (9/1) Esas Numaralı Soruşturma Komisyonu Raporunda belirtilen
kişilerin; rüşvet almak, rüşvet vermek, memuriyet görevini kötüye kul-
lanmak, sahte evrak düzenlemek suçlarından yargılanarak haklarında uy-
gulanması istenilen Türk Ceza Kanununun 213/2, 225, 220, 226, 240, 342,
65/3 ve 80 inci maddeleri uyarınca cezalandırılmak üzere Anayasa'nın
90 inci maddesine göre Yüce Divan'a sevkleri Milli Güvenlik Konseyinin
2 Şubat 1981 tarihli 37 nci Birleşiminde kararlaştırılmıştır" denilmek-
tedir.

Soruşturma Komisyonu'nun anılan Raporunda :

" a) Eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR hakkında :

I- Satıcı Kâzım ERDEM tarafından ödenen 402.693,80.-Tl.lık
otel masrafı karşılığında olarak;

Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı Sosyal Sigortalar Kurumu Genel
Müdürlüğü tarafından Malatya ve Üsküdar'da satın alınan taşınmaz mal-
larla ilgili olarak kendisine de iletilmiş bulunan yolsuzluk iddiala-
rına karşı üst yönetici sıfatı ile haiz olduğu denetim görevini yapma-
mak;

Çiğdem

E.1981/1

Gelecek yıllara sari masrafı gerektirmesinden dolayı, alımın sağlanması için "Olur"ına sunulan; Şark Yağ-Boya Firması sahibi Kâzım ERDEM'e ait taşınmazın Bağ-Kur Genel Müdürlüğü tarafından satın alınmasına ilişkin evraka, Bakanlar Kurulu Kararı ve 28.12.1978 tarihli Tami-mi ile oluşan nizam uyarınca "Olur" vermemesi gerekirken, nizam hilâfına olarak "Olur" vermesi; suretiyle, ihlâl eylediği TCK. nun 213/2, 225;

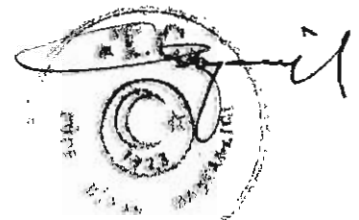
X II- Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü adına tesis edilmekte olan hastane inşaatlarının ihale edildiği Müteahhit Ali YILDIZ'dan; yukarıda detaylı izah edildiği üzere üst yönetici sıfatıyla, haiz olduğu denetleme görevini müteahhit lehine kullanması ve fazla istihkak almasını sağlaması karşılığında, oğlu Hasan İŞGÜZAR aracılığıyla ve oğlu adına, bir apartman dairesi alması suretiyle "Rüşvet" suçunu işlediğinden TCK. nun 213/2, 225;

III- SSK Fonlarının; 4792, 440, 441 sayılı Yasaların ilgili hükümlerine, Bakanlar Kurulu Kararına, Yıllık Finansman-Yatırım Programına ve Yönetim Kurulu Kararına aykırı olarak özel bankalara aktarılması nedeniyle TCK. nun 240;

IV- Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne ait ve binnetice kamu eşyası niteliğini taşıyan masa, telefon etajeri, sehpa ve bir müdür koltuğunu evine götürüp özel hizmetinde kullanması nedeniyle TCK. nun 240;

V- Direktif vererek Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne hazırlattığı 687.849,24.-TL. masrafı mucip ve muhtevası itibariyle kendi propagandasını içeren "Türkiye'de Sosyal Güvenlik" adlı kitaptan 456 adedini seçim bölgesi olan Sinop'a gönderip dağıttırmak ve binnetice Kurum parası ile propagandasını yaptırmak; ayrıca masrafı 500.000.-TL. ni aştığı cihetle 4792 sayılı SSK Kanununun ilgili hükümlerine göre alınması gereken Yönetim Kurulu Kararını aldırmamak suretiyle, TCK. nun 240;

Q.1981

E.1981/1

b) Kâzım ERLER'in; Sosyal Güvenlik eski Bakanının üst derece yöneticisi sıfatıyla haiz olduğu denetim görevini kendi lehine kullanarak menfaat sağlamak amacıyla rüşvet vermek suçunu işlediğinden TCK. nun 220;

c) Ali YILDIZ'ın;

I- Üst derece yöneticisi olan ve bu görevinden dolayı Kurumlar üzerinde haiz olduğu denetim görevini kendi lehine kullanmasını temin yolunda eski Bakana menfaat sağlamak suretiyle rüşvet vermek suçunu işlediğinden TCK. nun 220;

II- Sinop, Boyabat ve İzmir Eşrefpaşa Hastanesi inşaatları ile ilgili olarak müteaddit defalar sahte Hakediş Raporları düzenlemek suretiyle, sahte evrak tanzimi suçunu işlediğinden TCK. nun 342 , 80;

X d) Hasan İŞGÜZAR'ın; Ali YILDIZ tarafından Bakan adına verildiği kabul edilen rüşvetin alınmasına aracılık etmek suçundan, TCK. nun 226 ncı maddesi delâletiyle aynı Kanununun 213/2 ve 225, 65/3;

e) Mustafa Kemâl DERİNKÖK'ün; Üsküdar arsalarının yüksek fiyatla alımını gerçekleştirmek konusundaki yardımını sağlaması karşılığında, SSK Yönetim Kurulu eski Üyesi Hamdi NUHOĞLU'na menfaat temini suretiyle rüşvet vermek suçunu işlediğinden TCK. nun 220;

f) Bekir Sami AKAY'ın; Sahte Hakediş Raporlarını imza etmeyen Kontrol Mühendislerini eski Bakanın isteği istikametinde imzaya zorlamak ve imza etmeyenlerin yerlerini değiştirerek, sahte Hakedişlerin ödenmesini sağlamak suretiyle TCK. nun 240 ve 80;

g) Mustafa ENGİNSU'nun; SSK Sinop Hastane ve Sağlık Koleji inşaatı ihalesinin Mevlüt HAMZAOĞLU Firmasında kalması üzerine ihale bedelini en az % 15 daha kıracağını beyanla, yeniden ihale teklifinde bulunan ve bu maksatla 6.014.000.-TL. teminat yatıran Müteahhit Ali YILDIZ'ın, ahiren bu teklifinden vazgeçmesi üzerine, irat kaydedilmesi gereken

Çelik

E.1981/1

teminatı irat kaydettirmeyerek iadesini sağlamak, ayrıca 500.000.-TL.nı aşan işlerden olduğu cihetle 4792 sayılı SSK Kanununun ilgili hükmü uyarınca Kurul Kararını gerektiren bu konuyu Yönetim Kuruluna götürmemek suretiyle TCK. nun 240;

h) SSK İzmir-Eşrefpaşa Hastane İnşaatına Kontrol Mühendisi Cahit ÖZKARA'nın; Müteahhit Ali YILDIZ ile birlikte müteaddit sahte Hakediş Raporları düzenleyerek TCK. nun 342 ve 80;

ı) SSK Sinop-Boyabat Hastane İnşaatının Kontrol Mühendisi Sedat ZAIM'in; Müteahhit Ali YILDIZ'la beraber müteaddit sahte Hakediş raporlarını düzenlemek suretiyle TCK. nun 342 ve 80;

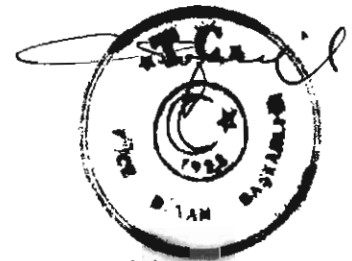
i) SSK. nun görevli ve sorumlu personelinden olan :

- 1- Abdurrahim TERZİOĞLU,
- 2- Erol SÜER,
- 3- Şeref ŞAHİN,
- 4- Kâmil TELCİ,
- 5- Vahit ERUZ,
- 6- Şevki ÜLER,
- 7- Adnan KILIÇ'ın;

Konusu suç teşkil eden emrin icra edilemeyeceğine dair Anayasanın 125/2 nci maddesini dikkate almadan, Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İŞGÜZAR tarafından vaki olup, Bekir Sami AKAY aracılığı ile kendilerine intikal ettirilen istek doğrultusunda, sahte olduklarını bildikleri Hakedişleri onaylamak suretiyle TCK. nun 240;

Maddelerine uyan suçları işledikleri cihetle, eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR ve Bakana tebean adı geçen ilgililer hakkında, Anayasa'nın 90 ve TC Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İçtüzüğü'nün 20 nci maddeleri uyarınca son tahkikatın açılarak Yüce Divan'a (Anayasa Mahkemesi) sevklerinin gerektiği" kanısına varılmıştır, denilmektedir.

Qyura

E.1981/1

Sosyal Güvenlik eski Bakanı sanık Hilmi İŞGÜZAR, SSK ve Bağ-Kur Genel Müdürlüklerince gerçekleştirilen kimitaşınmaz mal alımlarında, hastane inşaatlarında ve sigorta fonlarının bankalara yatırılmasında, SSK eşyalarının özel hizmette kullanılmasında ve propaganda maksadıyla kitap bastırılmasında yapıldığı öne sürülen yolsuzluklar nedeniyle, Bakanlar Kurulu üyelerinin görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan'da yargılanacaklarını öngören 1961 Anayasası'nın 147. ve 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun'un 20. maddeleri uyarınca, Yüce Divan'a sevk edilmiştir.

Milli Güvenlik Konseyi'nin 2.2.1981 günlü, 8 sayılı Kararına dayanak olan Soruşturma Komisyonu Raporu'nda "Komisyonumuzun; Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İŞGÜZAR ile Bakana tebean suç işlemiş olanlar hakkında soruşturma yapmakla yetkili olması ilkesinden hareket olunmuş" denilmekte ve bu ilkeye dayanılarak Bakanla birlikte sanıklar Kâzım ERDEM, Ali YILDIZ, Hasan İŞGÜZAR, Mustafa Kemal DERİNKÖK, Bekir Sami AKAY, Mustafa ENGİNSU, Cahit ÖZKARA, Sedat ZAIM, Abdurrahim TERZİOĞLU, Erol SÜER, Şeref ŞAHİN, Kâmil TELCİ, Vahit ERUZ, Şevki ÜLER ve Adnan KILIÇ hakkında da Yüce Divan'da kamu davası açılmış bulunmaktadır.

Yüce Divan'da Bakan Hilmi İŞGÜZAR ve onbeş sanık hakkındaki işbu kamu davası sürdürülürken aynı olaylardan dolayı başka mahkemelerde açılmış kamu davalarının da görülmekte olduğu dosyadaki belgelerden anlaşılmıştır. Bu davalara ilişkin dosyalar getirtilip incelenmiş :

1- Malatya ve Üsküdar'da satın alınan taşınmaz mallar nedeniyle görevi kötüye kullanmak ve hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanmak suçlarından sanıklar Mustafa ENGİNSU, Ahmet Fuat AZMİOĞLU, Fehmi CÖNK, Ekrem ÖZKILIÇ, Mehmet AKGEMCİ, Refik BAYDUR, Savaş BENLİ, Mehmet Selami ÇEKMEGİL, Hamdi NUHOĞLU, Nihat BİLGİN, Recep GÖREY, Nabi DOĞU ve Muhsin ÖZEL hakkında Ankara İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'nde 1979/634 esas sayı ile;

Adnan

E.1981/1

2- Bağ-Kur Genel Müdürlüęünce Bomonti'de satın alınan taşınmaz mal nedeniyle görevi kötüye kullanmak suçundan sanıklar Yalçın ÖZALP, Mustafa SİVRİOğLU, Şevket ÇORBACIOğLU, Mustafa Bülent ULUÇ, Mustafa Zeki ÇINAR, Yalçın TURHAN, Seyfi BOZAN, Seyit Abdullah TANRIKULU, Bekir ULUSOY, Hüseyin Hüsnü ÇINAR, Ahmet Memduh ÜREYEN, Fikret ÇORUH, Hüsamettin SEVENGÜL, Fehmi GENÇ, Çavıt DİNÇEL, Selahattin GÜRLER ve Fikriye CENAN hakkında Ankara 7. Asliye Ceza Mahkemesinde 1981/427 esas sayı ile;

3- Eşrefpaşa ve Boyabat Hastaneleri inşaatı nedeniyle görevi ihmal ve görevi kötüye kullanmak suçlarından sanıklar Hacı ANIT, Metin KÖŞÜK, Zafer Seçim TUNCER, Kemal TURAN, Rafet AÇIKGÖZ, Bekir AYKAÇ, Atilla BİLEN, Sinan ERDOğAN ve Aziz TELCİ hakkında Ankara 7. Asliye Ceza Mahkemesinde 1981/344 esas sayı ile;

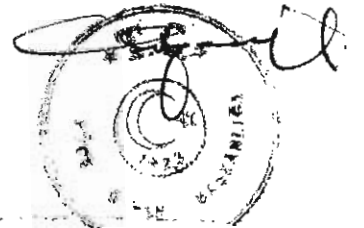
4- Sinop Hastanesi inşaatı nedeniyle görevi kötüye kullanmak ve sahte evrak tanzim etmek ve kullanmak suçlarından sanıklar Ali YILDIZ, Mustafa ENGİNSU, Bekir Sami AKAY, Abdurrahim TERZİOğLU, Erol SÜER, Şeref ŞAHİN, Vahit ERUZ, Metin KÖŞÜK ve Kâmil TELCİ hakkında Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesinde 1981/23 esas sayı ile;

5- SSK fonları konusunda görevi kötüye kullanmak ve hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanmak suçlarından sanıklar Mustafa ENGİNSU, Ekrem ÖZKILIÇ, Refik BAYDUR, Savaş BENLİ, Fehmi CÖNK, Ahmet Fuat AZMİOğLU ve Mehmet AKGEMCİ hakkında Ankara 8. Asliye Ceza Mahkemesinde 1979/641 esas sayı ile;

dava açıldığı saptanmıştır.

Bu davaların Yüce Divan'daki dava ile birleştirilmeleri konusuna gelince :

Milli Güvenlik Konseyi'nin 2.2.1981 günlü, 8 sayılı Kararı ile, Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İŞGÜZAR ve ona tebaan onbeş sanık Yüce Divan'a sevk edilmiştir. Öte yandan, Soruşturma Komisyonu Raporu'nda;

Q.1981/1

E.1981/1

sanık Bakan Hilmi İŞGÜZAR'a yükletilen rüşvet ve görevi kötüye kullanma suçlarına, adları karışan kimi sanıklar hakkında daha önce adliye mahkemelerinde davalar açılmış bulunması ve aynı fiilden dolayı ikinci kez kamu davası açılmıyacağı esas gözönünde tutularak soruşturma yapılmadığı açıklanmıştır. İlgili mahkemelerden getirtilen dosyaların incelenmesinden, Yüce Divan'da görülmekte olan bu dava ile öteki davaların konusunu oluşturan olayların bir bütün teşkil ettiği, kimi sanıklar hakkında hem Yüce Divan'da hem adliye mahkemelerinde dava açıldığı anlaşılmıştır.

Milli Güvenlik Konseyi'nce Bakan Hilmi İŞGÜZAR'la birlikte yargılanmak üzere Yüce Divan'a sevk edilen ya da mahkemelerde hakkında kamu davası açılan sanıklar, 1961 Anayasası'nın 147. maddesinin Yüce Divan'da yargılanacakları gösterilen kamu görevlilerinden değildir. Ancak, anılan maddede belirtilen kişilerin görevleriyle ilgili suçlarından dolayı Yüce Divan'da yargılanacakları yolundaki kural, bunların dışında kalanların Yüce Divan'da yargılanamayacakları biçiminde yorumlanamaz. Sanık Bakana yükletilen rüşvet suçu, Türk Ceza Kanunu'nun düzenlemesine göre en az iki kişi tarafından birlikte işlenebilecek bir suçtur. Rüşvet suçunun oluşumu ve bu suçun yasal öğeleri, Anayasa'da belirlenen kamu görevlileri dışındaki kişilerin de eylemlerin bağlantısı ve bir bütünlük arzemesi nedeniyle Yüce Divan'da yargılanmalarını gerektirmektedir. Aynı biçimde, Yüce Divan'a sevk edilen diğer sanıkların fiillerinin de Bakanın fiiliyle bağlantılı olduğu, Bakanın kendisine isnat edilen suçlarla varmak istediği amaca erişmesini kolaylaştırdığı, olayların bir bütün teşkil ettiği görüşüne dayanılarak Milli Güvenlik Konseyi'nin yukarıda sözü geçen kararıyla Bakanla birlikte onbeş sanık Yüce Divan'a sevk edilmiştir.

Öte yandan, 22.4.1962 günlü, 44 sayılı "Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun" un 34. maddesinde "Anayasa

Handwritten signature or mark at the bottom left corner.

E.1981/1

Mahkemesi Yüce Divan halinde çalışırken yürürlükteki kanunlara göre duruşma yapar ve hüküm verir" denilmektedir. Bu durumda konu ile ilgili Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun irtibat halini düzenleyen 2. ve 3. maddelerinin de Yüce Divan'da görülmekte olan işlere uygulanması olanağı vardır. Aynı konu hakkında değişik yargı yerlerinde açılan davaların birleştirilerek olayların tümüyle birlikte değerlendirilmesinde kamu ve yargılanan kişiler bakımından yarar bulunduğu kuşkusuzdur. Bu nedenle yukarıda sayılan davaların Yüce Divan'da görülen 1981/1 Esas sayılı dava ile birleştirilmesine karar verilmiştir. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince irtibat hali de gözönünde tutularak kimi sanıklar ve müdafiielerince öne sürülen "Yüce Divan'ın görevsiz olduğu" yolundaki itirazlar yerinde görülmemiştir.

Sanıkların üzerlerine atılan suçların, taşınmaz mal alımlarındaki yolsuzluklar, hastane inşaatları nedeniyle yapılan yolsuzluklar, sigorta fonlarının bankalara aktarılması nedeniyle yapılan yolsuzluklar, SSK eşyalarının özel hizmette kullanılması ve propaganda maksadıyla kitap bastırılması olmak üzere beş ayrı bölümde incelenip değerlendirilmesi uygun görülmüştür,

I- MALATYA, ÜSKÜDAR ve İSTANBUL-BOMONTI'DEKİ TAŞINMAZ MAL ALIMLAR İLE İLGİLİ YOLSUZLUKLAR

İDDİALAR

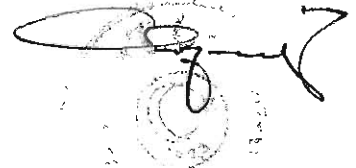
A) Milli Güvenlik Konseyi'nin 2.2.1981 günlü, 8 sayılı kararına dayanak olan Soruşturma Komisyonu Raporu'nun ilgili bölümünde :

" a) Eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR Hakkında :

I- Satıcı Kâzım ERDEM tarafından ödenen 402.693,80.-TL'lik otel masrafı karşılığında olarak;

Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Malatya ve Üsküdar'da satın alınan taşınmaz

Q.1981

E.1981/1

mallarla ilgili olarak kendisine de iletilmiş bulunan yolsuzluk iddialarına karşı üst yönetici sıfatı ile haiz olduğu denetim görevini yapmamak;

Gelecek yıllara sari masraflı gerektirmesinden dolayı, alımın sağlanması için "Olur"una sunulan; Şark Yağ-Boya Firması sahibi Kâzım ERDEM'e ait taşınmazın BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü tarafından satın alınmasına ilişkin evraka, Bakanlar Kurulu Kararı ve 28.12.1978 tarihli Tamimi ile oluşan nizam uyarınca "Olur" vermemesi gerekirken, nizam hilafına olarak "Olur" vermesi; suretiyle, ihlâl eylediği TCK ' nun 213/2, 225;

b) Kâzım ERDEM'in; Sosyal Güvenlik eski Bakanının üst derece yöneticisi sıfatıyla haiz olduğu denetim görevini kendi lehine kullanarak menfaat sağlamak amacıyla rüşvet vermek suçunu işlediğinden TCK ' nun 220;

c) Mustafa Kemâl DERİNKÖK'ün; Üsküdar arsalarının yüksek fiyatla alımını gerçekleştirmek konusundaki yardımını sağlaması karşılığında SSK Yönetim Kurulu eski Üyesi Hamdi NUHOĞLU'na menfaat temini suretiyle rüşvet vermek suçunu işlediğinden TCK ' nun 220;

Maddelerine uyan suçları işledikleri cihetle, eski Bakan Hilmi İŞGÜZAR ve Bakana tebrar adı geçen ilgililer hakkında, Anayasa'nın 90 ve TC Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İktüzüğü'nün 20 nci maddeleri uyarınca son tahkikatın açılarak Yüce Divan'a (Anayasa Mahkemesi) sevklerinin gerektiği" belirtilmiştir.

B) Ankara Cumhuriyet Savcılığının 5.11.1979 günlü, 1979/17546 esas sayılı iddianamesi ile Ankara İkinci Asliye Ceza Mahkemesine açılan kamu davasında :

Sanıklar Mustafa ENGİNSU, Fuat AZMİOĞLU, Fehmi CÖNK, Ekrem ÖZKILIÇ, Mehmet AKGEMCİ, Refik BAYDUR, Savaş BENLİ, Nihat BİLGİN, Recep

Q.1981/1

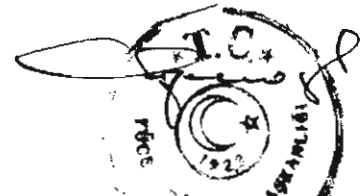
E.1981/1

GÖREY, Nabi DOĞU, Muhsin ÖZEL, Selami ÇEKMEGİL ve Hamdi NUHOĞLU'nun görevi kötüye kullanmak (Selami ÇEKMEGİL ve Hamdi NUHOĞLU dışındaki sanıklar hakkında iki kez) ve hizmet nedeniyle inancı kötüye kullanmaktan dolayı yargılanmaları istenmiştir. Bu iddianamede :

"Sanıklardan Mustafa ENGİNSU eski Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı olup, diğer sanıklardan Fuat AZMİOĞLU, Fehmi CÖNK, Ekrem ÖZKILIÇ, Mehmet AKGEMCİ, Refik BAYDUR, Savaş BENLİ, Selami ÇEKMEGİL, Hamdi NUHOĞLU Yönetim Kurulu Üyesi oldukları, sanıklardan Nihat BİLGİN, Recep GÖREY, Nabi DOĞU, Muhsin ÖZEL Ekspertiz Heyet Başkan ve Üyeleri oldukları, suç tarihinde bu görevi ifa ettikleri sırada mülkiyeti Mustafa Kemâl DERİNKÖK'e ait gayrimenkullerden Malatya ili Eskisivas Cad. 438 ada da 120 parselde kayıtlı, ayrıca aynı ilin İzzetiye Mahallesinde 126 ada 373 parselde kayıtlı arsa ve üzerinde yapılmakta olan iki adet natamam iş hanının Sosyal Güvenlik Bakanlığının rant tesisleri olarak kullanılmak için satın alındığı,

İnşaatın şartnameye uygun olarak yapılması gerekli iken müteahhit tarafından kalitesiz ve kısmen kesik, kesik fenne uymayan şekilde yapıldığı bu durum sabit olduğu halde ilgili sorumlularca emsal alım fiyatına nazaran kurumca yüksek fiyatla ödeme yapıldığı ve böylece kurumun toplam 38.157.587 lira zarara uğratıldığı,

Ayrıca yukarıdaki sanıkların sorumluluğu altında keza satıcı Mustafa Kemal DERİNKÖK'e ait olduğu gösterilen İstanbul Üsküdar semtinde toplam alan 24.779 m² olan 15 adet parsel kurum tarafından 109.070.000 lira ödenmek suretiyle satın alındığı ve bu yer imar planında Karacaahmet Mezarlığının tevsii sahasında olduğu ve ekspertiz heyeti tarafından öngörülen birim fiyatlarla satın alınması ve satıcının hiçbir ilişkisi bulunmayan mülkiyeti Belediye Sular İdaresi ve üçüncü kişilere ait keza 11.578 m²'lik alanın da bedelinin Mustafa Kemal DERİN-

Qulus

E.1981/1

KÖK'e ödenerek kurumu 105.131.139 lira zarara uğrattıkları..." açıklanmaktadır.

C) Ankara 1. Sorğu Hakimliğinin Bomonti'de alınan taşınmaz malla ilişkin 30.6.1981 günlü, 1980/122-37 sayılı son soruşturma açılması kararında :

Sanıklar Yalçın ÖZALP, Mustafa SİVRİOĞLU, Şevket ÇORBACIOĞLU, Mustafa Bülent ULUÇ, Mustafa Zeki ÇINAR, Yalçın TURHAN, Seyfi BOZAN, Seyit Abdullah TANRIKULU, Bekir ULUSOY, Hüseyin Hüsnü ÇINAR, Ahmet Memduh ÜREYEN, Fikret ÇORUH, Hüsamettin SEVENGÜL, Fehmi GENÇ, Cavit DİNÇEL, Selahattin GÜRLER ve Fikriye CENAN'ın görevi kötüye kullanmak suçundan yargılanmaları istenmiştir. Bu kararda :

"Olay tarihinde sanıklardan Cavit DİNÇEL'in Bağ-Kur Genel Müdürü ve Bağ-Kur Yönetim Kurulu Üyesi, .. ve sanık Hüsamettin SEVENGÜL, Fikret ÇORUH, Memduh ÜREYEN, Fehmi GENÇ ve H. Hüsnü ÇINAR'ın Yönetim Kurulu Üyesi ve Yalçın ÖZALP'ın fiyat Takdir Komisyonu Başkanı ve Mustafa SİVRİOĞLU'nun Fiyat Takdir Komisyonu Üyesi ve sanık Şevket ÇORBACIOĞLU'nun hem Fiyat Takdir Komisyonu üyesi ve hem de Satınalma Komisyonu üyesi, Mustafa Zeki ÇINAR'ın Bağ-Kur İstanbul Bölge Müdürü ve Bülent ULUÇ'un Şube Müdürü ve Yalçın TURHAN'ın Satınalma Komisyonu Başkanı ve Seyfi BOZAN, Bekir ULUSOY, Seyit TANRIKULU ve Fikriye CENAN'ın Satınalma Komisyonu üyeleri ve Selahattin GÜRLER'in Emlâk Müdürü olup Bağ-Kur Genel Müdürlüğünün İstanbul'da satın alınmak üzere hiçbir ilan yapılmadığı halde Şark Yağ ve Boya Fabrikaları A.Ş. Yetkililerinin Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne 12.10.1978 tarihinde bir mektupla müracaat ederek mülkiyeti şirkete ait İstanbul Şişli, Bomonti Fırın sokak 167 pafta, 1548 ada, 6. parselde kayıtlı 2990 m² arsa üzerinde Belediyece tasdikli projesine göre inşa edecekleri rant tesisini 275 milyon liraya satma teklifinde

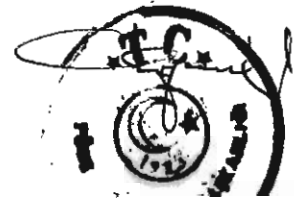
Q. C.

E:1981/1

bulduğundan, Yönetim Kurulunun iki defa toplanmak üzere iki ay 20 gün gibi kısa bir sürede taşınmazın satın alınmasına karar verildiği, heyetlerin konuyu yeteri kadar tetkik için kafi zaman ayırmadıkları, teknik heyetin ekspertiz raporunu yeterli gördükleri, oysa teknik heyetin taşınmazın ekspertizi için Bağ-Kur İhale Yönetmeliğinin 6. maddesi gereğince işin özelliğine göre lüzum görüldüğünde Belediye, Ticaret Odası, Sanayi Odası, Borsa ve bilirkişilerden rayiç bedel sorulur hükmüne riayet etmedikleri, normal olarak projesine göre bütün imalatın metraji yapılarak birinci keşfin hazırlanması, bu keşfe dayanarak ihale dosyasının hazırlanması gerekirken bu yola gitmedikleri, bu hesabın yapılması yeteri kadar elektrik, makine, tesisat ve inşaat mühendisi bulunan bir keşif bürosu tarafından 4-5 aylık bir zamanda yapılabileceği halde konunun inşaat müdürlüğüne havale edilerek oluşturulması gerekirken inşaat müdürlüğü yerine kasten Emlâk Müdürlüğüne havale edilerek kısa zamanda sonuçlandırılmasının sağlandığı, halbuki oluşturulan ekspertiz heyeti İhale Yönetmeliğindeki gibi yöneticiler tarafından mevcut projesine göre yaptırılmadığı cihetle doğru bir sonuç alınmasının mümkün olmadığı, ekspertiz raporunun satınalma komisyonu ve yönetim Kurulunca çok cüzi değiştirmeler ile kabulüne karar verildiği ve bu suretle hatalı olarak karar verildiği ve bundan başka ihale yönetmeliğinin 48 inci maddesi gereğince lüzumlu kesin teminatın 10.693.228 lira noksanı ile 3.001.430 lira olarak alındığı, bu nedenle de satınalma komisyonu ve yönetim kurulu üyelerinin hatalı hareket edip sorumlu bulunduğu, arsa bedeline % 25 müteahhit kârı ilave edilmesinin de hatalı olduğu, zira arsa bedelinin peşin ödenerek Bağ-Kur'a tapuca tescil edildiği binaenaleyh Bağ-Kur'un tapulu malı için iki yıl sonra arsanın değerlendirildiği kabul edilerek satıcıya ilave para ödenmesi sözkonusu olmayıp kasten olarak hesap hatası yapıldığı veya hesaplandığı ve bu suretle tüm sanıkların görevlerini kötüye kullandıkları ve müfettiş raporunda sanıkların

Q. H. S.

E.1981/1

Baş-Kur'a 23 milyon küsur bin lira olarak tespit edilmiş ise de 48 milyon 14 bin 845 lira zarara uğrattıkları..." açıklanmıştır.

SAVUNMALAR

SANIK HİLMİ İŞGÜZAR SAVUNMASINDA ÖZETLE :

4792 sayılı Yasanın 1. maddesine göre SSK'nın özerk olduğunu, 5. maddesine göre denetim görevinin Yönetim Kuruluna ait bulunduğunu, Yönetim Kurulu Üyelerinden sadece bir hekim ile bir avukatın Bakanın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile atanabildiğini, öteki üyelerin atanmasında Sosyal Güvenlik Bakanının bir ilgisi olmadığını, Yönetim Kurulunun hem yetkili karar organı hem de yönetimi denetleyen bir organ olduğunu, 4792 sayılı Kanununun 11. maddesinin (f) fıkrasına göre Yönetim Kurulunun taşınmaz malların alınması, kiraya verilmesi ve satılması hususunda mutlak yetki sahibi bulunduğunu;

Bakanın hiçbir zaman veto hakkı olmadığını, 23 sayılı Kanunun 7. maddesine göre Yönetim Kurulunun kararını Kurum menfaati açısından mahzurlu gördüğü takdirde Genel Müdürün veto hakkını kullanabileceğini, Bakan kendisine sunulan veto hakkını onaylarsa yürürlüğe gireceğini, aksi halde kaldırılacağını;

31.7.1978 günlü Genelgenin Maliye Bakanlığının isteği üzerine çıkarıldığını, böylece çeşitli konulara ait Bakanlığın görüşlerinin Kurum'a iletildiğini, bu genelge çıkarılırken Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı Mustafa MUT'la temasta bulunduğunu, bunun yürütülmesini Müsteşar Mustafa MUT ve SSK Genel Müdürü Mustafa ENGİNSU'dan istediğini;

31.7.1978 günlü Genelge üzerine SSK Yönetim Kurulunun 3.8.1978 gününde "Bakanlık karışamaz, biz müstakiliz. Bugüne kadar bağımsız çalıştık. Bundan sonra da çalışacağız..." şeklinde oybirliğiyle karar aldığını, bu kararın Sosyal Güvenlik Bakanlığına iletildiğini, Bakanlığın da 29.9.1978 gün ve 15175 sayılı ikinci yazıyı yazdığını, buna kar-

Qasim

E:1981/1

şılık SSK Yönetim Kurulunun tekrar toplanarak 19.10.1978 gün, 15-5626 sayılı kararı aldığını, bu kararda da "Gayrimenkullerin alınmasına devam edileceği, aksi halde Kuruma mevdu görevlerin yerine getirilemeyeceği, artan hayat pahalılığı karşısında ileride telafisi imkanı olmayan dar-boğazlara düşüleceği hususu karşısında müdebbir hareket edilmesi gereğinin Sosyal Güvenlik Bakanlığına arzının yerinde olacağına oybirliğiyle karar verildi" denildiğini;

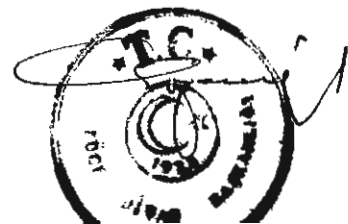
Malatya'da alınan taşınmaz mallar hakkında SSK Genel Müdürlüğü'nün 7.6.1978 günlü oluru ile dört kişilik bir ekspertiz kurulu oluşturulduğunu, bu kurulun düzenlediği raporlarda m² için taşınmaz mallardan birine 18 bin lira, diğerine de 16 bin lira değer biçildiğini, Yönetim Kurulunun ekspertiz raporlarıyla yetinmediğini, üç kişilik bir kurul seçerek inceleme yaptırmak üzere Malatya'ya gönderdiğini, bu kurulun taşınmaz mallardan birinin m²'sine 13 bin, ötekisinin m²'sine 12 bin lira değer biçtiğini, Yönetim Kurulunun da yaptığı toplantı sonunda bu fiyatları uygun bulduğunu, kendisinin bu değer saptamasında herhangi bir etkisi olmadığı gibi, yetkisinin de bulunmadığını;

Malatya ve İstanbul'daki taşınmaz malların alımından 1979 yılından önce haberi olmadığını;

Cevdet Yücel FENERCİOĞLU'nun yedi senelik avukatlık hizmeti bulunduğunu, onu Mustafa Kemal DERİNKÖK'ün avukatı ve akrabası olduğunu bilerek Kurum'a almış olmadığını, adigeçenin Malatya ve İstanbul'daki taşınmaz malların satın alınmasından sonra Kurum'a girdiğini;

Terzi ve mobilya paraları konusunda ortaya atılan savların da gerçeğidışı olduğunu;

Üsküdar arsaları ekspertiz heyeti üyelerinin Yüce Divan'da verdikleri ifadelerde kendisinin hiçbir baskısı ve tesirinin olmadığını

Qyap

E.1981/1

söylediklerini, Kâzım ERDEM ile ilişkisi olduğu yolundaki savın doğru olmadığını, arsalar hakkında kimi bankaların takdiri kıymet raporları bulunduğunu, aynı yerin m²'sine İş Bankasınca 10 bin lira, Yapı ve Kredi Bankası'na 7500 lira kıymet takdir edildiğini, iki bankanın takdir ettiği fiyatın Kurum'un satın alma fiyatının iki misli olduğunu;

Arsanın mezarlık genişletme alanında bulunmasının Bakan olarak kendisini ilgilendirmediğini, bu konularda Bakanlığa herhangi bir ihbar veya şikâyette bulunulmadığını, Yönetim Kurulunun kararı ortada iken, Bakanın suçlanmasının hukukla ve gerçeğe bağdaşmadığını, taşınmaz mal alımlarının ertelenmesine ilişkin isteklerinin Yönetim Kurulunca kendi yetkilerine müdahale olarak değerlendirildiğini, Nazım Plân Bürosunun 1.11.1979 günlü yazısında söz konusu yerin sağlık tesisleri için ayrıldığına belirtildiğini;

SSK Yönetim Kurulunun 15.9.1978 günlü kararıyla Üsküdar arsalarının alınmasının sağlandığını, Yönetim Kurulu üyelerinin hepsinin tecrübeli ve bilgili kimseler olduklarını;

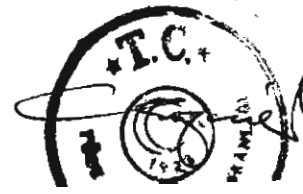
Taşınmaz malların Sosyal Sigortalar Kurumu Gayrimenkul Alım, Satım, Vergi ve İcra İşleriyle Muhafaza ve Bakım Yönetmeliği hükümlerine göre alındığını, bu alım işlerinde Bakanın hiçbir yetkisi bulunmadığını;

İstanbul'da kendisinin İmar ve İskan Bakanıyla görüştüğünü söylediği yolundaki beyanların gerçeğe dışı olduğunu;

Kaldığı yerlerdeki otel giderlerinin başkaları tarafından ödenmediğini, bu tür ödemelerle aslında hiçbir Bakanın ilgilenmediğini, kaldığı otellerde, ilgililere, masrafların Bakanlığa fatura edilmesini söylediğini;

Bomonti'deki taşınmaz mal alımını gerçekleştiren Bağ-Kur Genel Müdürlüğünün SSK gibi malî ve idarî yönden özerk bir kuruluş olduğunu,

Qulus

E.1981/1

bunun hukukî ifadesini 1479 sayılı Bağ-Kur Kanunu'nun "Kurum bu kanun ve özel hukuk hükümlerine tabi malî ve idarî bakımdan özerk bir kamu tüzel kişiliği olan bir müessesedir" şeklindeki birinci maddesinde bulunduğunu, aynı Kanununun 10. maddesinin (f) fıkrasına göre taşınmaz mallara ilişkin her türlü tasarrufun Yönetim Kuruluna ait olduğunun belirtildiğini, bu durumda sorumluluğun da yetkili organlara ait olması gerektiğini;

Bomonti'deki taşınmaz malın alımına onay verilmesi ve üst düzeyde denetim görevinin yapılmaması savlarının tamamen siyasi olduğunu, Bakanlar Kurulu Kararına rağmen onay verdiği yolundaki iddianın da hukukî dayanağı bulunmadığını, ortada ihbar veya şikâyet yokken gerek SSK gerek Bağ-Kur tarafından alınmış taşınmaz mallarla ilgili tasarrufların denetime tabi tutulmasını Bakan olarak bizzat istediğini;

Bağ-Kur ile müteahhit arasındaki sözleşmenin satım ve istisna akdinin unsurlarını bünyesinde taşıyan bir karma sözleşme niteliğinde olduğunu ve sözleşmenin Yönetim Kurulu kararı ile oluştuğunu, Borçlar Hukuku ilkelerine göre meydana gelen bu sözleşme için Bakan onay verse de vermese de sözleşmenin geçerli bir şekilde kurulduğunu, Bakan onayının Yönetmelik icabı yerine getirilen bir formalite niteliği taşıdığını, onayın akdin kurulması safhasına ilişkin bir unsur olmadığını, onaydan önce hukuken geçerli bir sözleşmenin mevcut olduğunu;

Onayın Bakanlar Kurulu Kararına aykırı olduğu savının da tamamen siyasi ve maksatlı olarak ortaya atıldığını, 440 sayılı İktisadi Devlet Teşekküllerine ilişkin Kanununun 1. maddesinde hangi teşekküllerin bu kanuna tabi olacağını açıkça belirlendiğini, bunlar arasında Bağ-Kur'un bulunmadığını;

Bomonti'deki taşınmaz mala ilişkin karma akdin gerçekleşmesinde yönetim kurulu üyelerine ya da alımın değişik aşamalarında görev alan

Qulup

E.1981/1

Bağ-Kur yetkililerine hiçbir şekilde telkin, rica ya da baskısının söz konusu olmadığına ifadelerle sabit olduğunu;

Bağ-Kur Genel Müdürü Altan TUFAN'ın sanki o zaman kendisi yetkili Genel Müdürmüş gibi müdahil avukatlarıyla birlikte hareket edip Yönetim Kurulu kararlarına ilişkin onay günününün 29.12.1978 olmayıp 5.1.1979 olduğunu söyleyerek evrakta sahtekarlık savını ortaya attığını, Bakanın hiçbir zaman tarih ile, paraf ile uğraşamayacağını, bu alım için hazırlanan onay evrakının ikinci nüshasında tanıkların paraflarının bulunduğunu, ancak ikinci nüshanın kaybolduğu savı ile ibraz edilmediğini, bütün kademelerden geçmiş, olumlu ekspertiz raporu, kıymet takdiri, satınalma komisyonu ve Yönetim Kurulu kararı bulunan bir iş hakkında onay vermemesi için bir neden bulunmadığını, eğer onay vermeseydi o zaman da onay vermemesinin hesabının kendisinden sorulabileceğini, verdiği onayda da herhangi bir ivediliğin söz konusu olmadığını;

İleri sürülen savların sübutu halinde 213. maddenin uygulama alanı bulunmadığını, bunu İddia Makamının da kabul ettiğini, Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesini ihlal edecek bir davranışı da bulunmadığını, zira ileri sürülen hususların Bakanın görevi olmadığını, taşınmaz mal satın alınması ya da inşaat yaptırılması işlerinin Bakanın görevleri içine girmediğini, görevine girmeyen bir husustan dolayı hiç kimse- nin ceza hukuku bakımından sorumlu tutulamayacağını, bu suçun oluşması için özel kasıt gerektiğini, ortada ise suçun maddî ve manevî öğelerinin bulunmadığını;

Belirtmiştir.

SANIK HİLMİ İŞGÜZAR MÜDAFİİ AVUKAT YAHYA KÂZİM ZABUNOĞLU, SAVUNMASINDA ÖZETLE :

13.9.1946 günlü, 4951 sayılı Bakanlıkların Kuruluşu Hakkındaki

Altan

E.1981/1

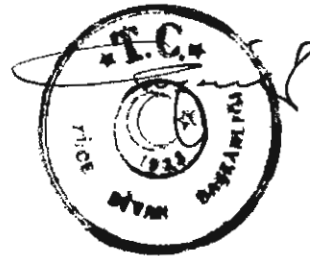
Kanuna göre;Devlet dairelerinin,Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayıyla bakanlıklara verildiğini, ancak bakanların görev ve sorumluluklarıyla ilgili özel bir yasanın Anayasa emri olmasına karşın çıkarılıp yürürlüğe konulmadığını, Türk Mevzu Hukukuna bakıldığında bakanların üst düzey yöneticisi oldukları yolunda bir kurala rastlanılmadığını, Anayasa'nın Bakanlar Kurulunun oluşumu, göreve başlaması, güvenoyu, ortak sorumluluk, bakanların kişisel sorumluluğu konularında ilke nitelikli kuralar koyduğunu, Anayasa'nın 105/2. maddesine göre her bakanın kendi yetkisi içindeki işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden ayrıca sorumlu olduğunu, ancak bu kuralın bir bakanlık kuruluş kanunu ve bakanların görev, yetki ve sorumluluklarıyla ilgili bir yasa yoksa herhangi bir bakanın amir, yönetici, üst düzey yöneticisi sayılmasını gerektirmediğini, bu davada Bakan Hilmi İŞGÜZAR'ın emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden ayrıca sorumlu tutulduğu için yargılanmadığını, onun emri altında buldukları kabul edilen kamu görevlilerinin ona tebean yargılandıklarını, kaldı ki Sosyal Güvenlik Bakanlığının bir kuruluş yasası bile bulunmadığını;

Bakanın siyasi bir şahsiyet olduğunu, memur statüsüne girmediğini ve kendisine ancak diğer bir bakanın vekâlet edebileceğini;

TCK' nun 279. maddesindeki kural gereği bakanın memur sayılmasının Türk idare hukuku bakımından da memur, üst düzey yöneticisi olarak kabul edilmesi anlamına gelmediğini, anılan maddenin "Ceza Kanununun tatbikatında" sözcükleriyle başlamasının her şeyden önce kuralın sınırını açıkça ortaya koyduğunu;

SSK ile Bağ-Kur'un Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı olmasının anlam ve mahiyetinin ne olduğunun araştırılması gerektiğini, Sosyal Güvenlik Bakanlığının ortaya çıkışı ve işlevleri bakımından klasik bir

Qulup

E.1981/1

bakanlık olmadığını, bunun Devlet bakanlıklarından birisi olarak da düşünülemediğini, ilginç olan hususun Türkiye'de sosyal güvenliğe ilişkin kamu hizmetlerinin, Sosyal Güvenlik Bakanlığı merkezi idaresi tarafından değil, onun başlısı sayılan bağımsız, yasa ile kurulmuş Genel Müdürlüklerce yürütülmesini, Sosyal Güvenlik Bakanlığının bu niteliği nedeniyle kendisine özgü bir bakanlık olduğunu, Hilmi İŞGÜZAR'ın her iki kuruluş üzerinde gözetici, denetici, yönetici sayılmasının doğru olmadığını, o kurulların yanlış biçimde değerlendirilerek genişletilemediğini ve başka sonuçlara varılamayacağını;

Bu açıklamalara göre; müvekkili Hilmi İŞGÜZAR'ın idare hukuku açısından da memur sayılması gereken bir kamusal ajan olmadığını, Bağ-Kur ve SSK'nın kendi kanunlarında bağımsız yönetim ve denetim organlarının bulunduğunu, en üst düzeyde yetkili organ olarak genel kurullarının da mevcut olduğunu bu iki kanunda kurumların nasıl denetleneceğinin, hangi organların ne sınırlar içinde ve hangi yetkilere sahip olarak bu denetim görevini yerine getireceklerini ayrıntılı bir biçimde düzenlendiğini;

Bakanın bu kuruluşlar üzerindeki yetkisine gelince, hangi konularla hangi yetkilerin verildiğinin Bağ-Kur ve Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunlarında belli olduğunu, bunun dışında hiçbir yetki, görev ve sorumluluğunun bulunmadığını;

Malatya alımlarıyla ilgili olarak Bakanın eyleminin ne olduğunun belirtilmesi gerektiğini, bu konuda somut olarak Hilmi İŞGÜZAR'la irtibatlandırılabilir hiçbir olayın zikredilmediğini;

Üsküdar işinde ise bir dedikodu bulunduğunu, Üsküdar alımları ile ilgili olarak da Bakanla irtibatlandırılacak somut bir olayın bulunmadığını;

Malatya ve Üsküdar alımları konusunda somut bir olaydan söz edilmediğine göre, müvekkilinin suçlanmasının ve üstelik Türk Ceza Kanunu'

Adnan

E.1981/1

düşünülemez. Böyle bir ilke yok idare hukukunda, böyle bir anlayış yok. İşlem, onaydan önceki idari bir işlem olarak vardır. Fakat icrailik vasfı eksiktir veya yoktur. Onay ona bu vasfı bahşedecektir. Durum bu denli basit ve idare hukukçuları arasında aksi düşünülemez iken, onay ve idari işlem ayrımını gözetmeksizin onaya tabi bir idari işlemi onay mevkiinde bulunan bir Bakana maletmeğe ne demek gerekir... Burada işlem tamam olmuş; fakat icrailik vasfı kazanması Bakanın imzasına mevdu kılınmıştır. Bakan onaylamazsa işlem veya karar idari işlem olarak hayatiyetini yine muhafaza edecek, fakat uygulanamayacaktır. Çünkü ona uygulanabilirlik vasfını sadece Bakanın onayı sağlayabilmektedir. Görülüyor ki Bakanın onay işlemiyle onaya sunulan işlemi ayırt etmeden hüküm vermek, sonuca varmak kesinlikle yanlıştır", demiştir.

SANIK KÂZİM ERDEM MÜDAFİİ AVUKAT HAZMİ BARAN SAVURULMASINDA

ÖZETLE :

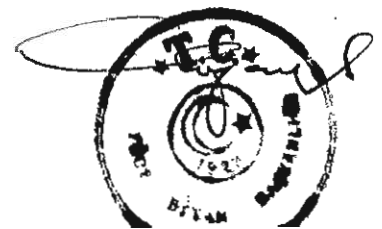
Müvekkili ile Mustafa Kemal DERİNKÖK arasında ipotek ilişkisi bulunduğunu, Mustafa Kemal DERİNKÖK'ün lehine verilen ipoteklerin çözülmesi için müvekkilinin 20 küsur milyon lira gönderdiğini, bu paranın rüşvet ile ilgisi olmadığını;

Bakanı görevi kötüye kullanmaya veya ihmale azmettirme savının yersiz olduğunu, Yargıtay kararlarında böyle bir suçta rastlama olanğının bulunmadığını;

Müvekkilinin Bağ-Kur'a teklif ettiği 17800 m² inşaat alanlı işhanının son derece kıymetli olduğunu, bu ilişkide asıl aldatılanın Kazım ERDEM olup, binanın bugünkü değerinin 800 milyon lirayı bulduğunu, müvekkili için önemli kişilerin otel parasını ödemenin olağan sayılması gerektiğini;

Söylemiştir.

Baran

E.1981/1

Sanık Kâzım ERDEM, ayrıca savunma yapmamıştır.

SANIK MUSTAFA ENGİNSU MÜDAFİİ AVUKAT SÜLEYMAN DUYGAN SAVUNMASIN-
DA ÖZETLE :

Mustafa Kemal DERİNKÖK'ün Malatya İzzetiye Mahallesiinde inşa edilecek işhanını Kurum'a satma teklifinde bulunması üzerine yerinde inceleme yapılması için Emlâk Dairesi Başkanlığınca hazırlanan bir muciple ilgili dairelerden teknik eleman istendiğini, Mustafa ENGİNSU'nun bu mucibe el yazısı ile "Sn. Nihat BİLGİN'in Başkanlığında uygundur" yazarak 7.6.1978 gününde imzaladığını, teknik kişilerden oluşan kurulun 12.6.1978'de Malatya'da toplandığını ve yerinde yaptıkları inceleme sonucu Ankara'da düzenledikleri raporla m² inşaat bedelini 18 bin lira olarak belirlediklerini;

Aynı kurulun Hüseyinbey Mahallesiinde bulunan başka bir inşaatın da ekspertizini yaptığını, bu taşınmaz mala ait 2.6.1978 günlü teklifin 8.6.1978 gününde servis kayıt fişine işlendiğini, her nedense Kurum genel kaydına 14.6.1978'de geçirildiğini, satışla ilgili olarak gerekli kararın alınması için Yönetim Kuruluna yapılan taktirde teklifin 2.6.1978 günlü olarak bildirildiğini;

Malatya'daki taşınmaz malların satış teklifinin müvekkilince 20.6.1978 günlü bir yazıyla Yönetim Kuruluna sunulduğunu, Yönetim Kurulunun, yerinde inceleme yapmak üzere üç üyesini görevlendirdiğini, gerekli incelemeler yapıldıktan sonra Yönetim Kurulunca 20.7.1978 gün ve 3922 sayılı karar ile taşınmaz mallarda arsa bedeli dahil, birinin m² inşaat bedeli 13 bin, diğerinin ise 12 bin lira üzerinden satın alınmasının oyçokluğuyla kararlaştırıldığını, ferağ işlemlerini Kurum adına yapacak kimseye yetki belgesinin 31.7.1978 gününde gönderildiğini, böylece tapu işlemleri tamamlattırılarak fiilen yapılan işe göre bedelinin ödendiğini;

Q. Kurup

E.1981/1

Mahal listesini düzenlemek için giden heyetin hazırladığı rapor ve bu raporda varılan sonuçlar hakkında ve keza buna dayanarak satıcıya yapılan ödeme konusunda Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla bir bilgiye sahip olmadığını,

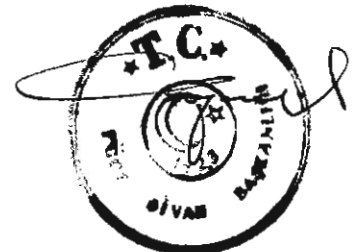
Sosyal Güvenlik Bakanlığının 31.7.1978 günlü genelgesinin 3. maddesinde "hiçbir maksatla şahıslara ait arsalar üzerinde, istikbale matuf bina inşaatı teklifleri kabul olunmayacak, inşaatı başlamış anlaşmalar dışında varsa bu kabil teklifler reddedilecektir" denildiğini, müvekkilinin yardımcıları ile yaptığı görüşmeden sonra gelen genelgeyi Yönetim Kuruluna 2.8.1978'de götürdüğünü, 3.8.1978 gününde toplanan Yönetim Kurulunun Bakanlığın müdahale hakkı olmadığına karar verdiğini, aradan iki buçuk ay gibi uzun bir zaman geçtikten sonra Bakanlıktan aynı mealde bir yazı daha alındığını, Kurum Yönetim Kurulunun buna karşı da direndiğini;

31.7.1978 tarihli genelgenin 3. maddesinde "inşaatı başlanmış anlaşmalar dışında" demek suretiyle inşa halinde bulunan Malatya'daki taşınmaz malları bu genelge dışında bıraktığını, çünkü Malatya'daki taşınmaz malların alımı için Yönetim Kurulunca 20.7.1978'de verilen alım kararından sonra Malatya Bölge Müdürlüğüne gönderilen talimatla sözleşmenin 31.7.1978'den önce yapılmış olduğunu;

Kurum'un Emlâk ve Satış Yönetmeliğinde, inşa halindeki bir taşınmaz malın nasıl satın alınacağına dair bir hüküm olmadığını, Kurum'ca taşınmaz mal alımları için uygulamada kolaylık sağlanması amacıyla formların düzenlendiğini, ancak bunların bina ve arsaya göre hazırlandığını, bitmemiş inşaatlar için gerekli formların bulunmadığını;

İnşaat sözleşmesinin imzalanması konusunda yetki belgesine gerek olmadığını, çünkü Bölge Müdürlüğü yetkili elemanlarına satın alınacak taşınmaz malların özelliğine göre yapılacak işler için Genel Müdürlüğün

Adana

E.1981/1

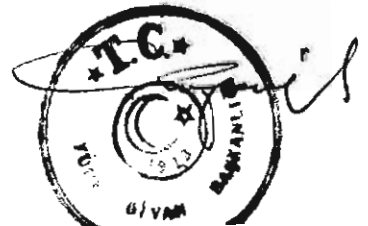
ilgili birimince yazılı talimat verildiğini ve ayrıca Kurum adına yapılacak işlemlerde imza yetkisinin önceden verilmekte olduğunu, bu yetkiye dayanılarak ilgililerin Kurum adına hukuki işlemler yapabildiklerini;

Satıcı Mustafa Kemal DERİNKÖK'ün Üsküdar İlçesinde bulunan toplam 24779 m²'den ibaret tapulu arsalarını Kurum'a satmak için başvurusundan sonra, verilen talimat gereğince İstanbul Bölge Müdürlüğünün düzenlediği 24.5.1978 günlü raporda, ulaşım olanağı ve alt yapısının bulunduğu bildirilen arsaların imar durumunun belli olmadığı belirtilmiştir;

Genel Müdürlüğün 10.6.1978 günlü oluruyla İstanbul'a giden kurulun düzenlediği 29.6.1978 günlü raporda, ilgili mercilerle ve özellikle İstanbul Nazım Plân Bürosu yetkilileri ile görüşmeler yapıldığı ve Nazım Plânda bu yerin sağlık tesisleri için ayrılabilmesi belirtilerek muhtelif parsellerin tevhitli tapusunun verilmek ve mevcut imar plânında yer alan mezarlık genişletme alanından çıkartılmak koşuluyla m²'sinin 3000 liradan alınmasının uygun olacağını açıkladığını;

Yönetim Kurulunca, 6.7.1978 günlü, 3765 sayılı karar ile satış önerisinin reddedildiğini, bu arada SSK'nın 7.7.1983 günlü yazısına İstanbul Nazım Plân Bürosu Başkanlığınca verilen 20.7.1978 günlü yanıtta "Kurumunuzca geliştirilecek 8 kat alanı kat sayısı ve (H) max 24,50 metreyi geçmemek kaydıyla Kurumunuzca daha önceki yazıda da belirtilen gayelerle yapılanma yapılmasında Büromuzca bir sakınca görülmemiştir " denildiğini, bu durum karşısında Genel Müdürlüğün konuyu yeniden Kurula götürdüğünü, Kurulca konunun üyeler tarafından yerinde görüldükten sonra karar verilmek üzere toplantı dışında incelenmesine karar verildiğini, 15.9.1978 gününde yapılan toplantı sonunda da ".... Sağlık tesisleri yapılması amacı ile, 10.000 m² miktarındaki kısım da dahil olmak üzere

Qulur

E.1981/1

kesin ölçü sonunda çıkacak brüt miktarı esas alınmak üzere, Kurum elemanlarınca tespit edilen ekspertiz değeri olan beher m²'si 3000 lira üzerinden satın alınmasına" oybirliğiyle karar verildiğini;

Bu karar üzerine gerekli işlemlerin yapılabilmesi için İstanbul Bölge Müdürlüğüne 25.9.1978 günlü talimatın gönderildiğini, ancak anılan Müdürlükten alınan 30.9.1978 günlü yazıda "bahse konu parseller meydanında bulunan 12 numaralı parselin 168/240 oranında hissedarı Yaşar ERDEM'in hissesi ile başka bir şahsa ait 4 nolu parselin satın alınmalarının temin edilememesi halinde Mustafa Kemal DERİNKÖK'e ait diğer parsellerle 12 numaralı parseldeki hisselerin birinci etapta satın alınıp alınmayacağı hususunda yapılacak işlem" hakkında bilgi istendiğini, konu kendisine iletilen Yönetim Kurulunun da 5.10.1978 günlü, 5498 sayılı tavzih kararını aldığı, bu kararda :

Satışı teklif edilen arsalar üzerinde Kurum'ca bir sağlık tesisi yapılacağına dair yetkili merciden bir belgenin temin edilmesinin,

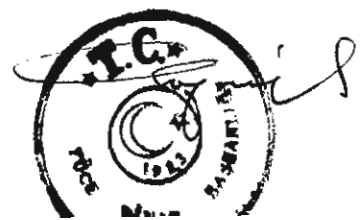
12 ve 4 numaralı parsellerin satışının noterlik kanalı ile bir taahhüde bağlanmasının,

Brüt 36375 m² arsanın 3000 lira ile çarpımından çıkacak bedelin 24778 m²'ye bölünerek bulunacak m² fiyatı üzerinden parsel parsel alınmasının,

4 nolu parselin (ölçü sonucu çıkacak kesin m² muteber olmak kaydı ile) 3000 lira üzerinden işlem yapılmasının, öngörüldüğünü;

İlgili birimce bu karar doğrultusunda talimat verilmesine rağmen, İstanbul Bölge Müdürlüğü yetkililerinin işin sonuçlanması için keyfiyeti özel olarak bizzat müvekkili Genel Müdüre telefonla ilettiklerini, müvekkilinin de, 15.11.1978 gününde, telefonla işin 5.10.1978 günlü kararın 2. maddesinde belirtildiği şekilde taahhüde bağlanması ve M. Kemal

Q. J. J.

E.1981/1

DERİNKÖK'e ait parseller ile 4 ve 12 sayılı parsellerin Kurum'ca sağlık tesisi yapılacağına dair 9.11.1978 gün, 6431 sayılı Belediye İmar Müdürlüğü yazısı ve eki İstanbul Nazım Plân Bürosunun 1.11.1978 gün ve 1198/3417 sayılı yazısının, Yönetim Kurulunun anılan kararının 1. maddesinde temin edilmesi istenen kesin bir belge olduğu ve satın alma işleminin yerine getirilmesi gerektiği talimatını verdiğini;

Müvekkilinin böylece Kurum'un en yüksek karar organının aldığı bir kararın icrasını emretmiş olduğunu, herhangi bir art niyeti bulunmadığını;

SSK'nın 1978-1979 yılları bütçesi yatırım programında, Üsküdar'da bir hastane yapımının öngörülmemiş olmasının yanlışlığa düşürmemesi gerektiğini, makro seviyede yapılan yıllık programlarda hiçbir müessese- de mahal belirterek program yapılmadığını, Devlet Plânlama Teşkilatı'nın hazırladığı 5 yıllık kalkınma plânında ve bunun detayını teşkil eden yıllık plân ve icra plânlarında da yapılacak işler için isim ve yer zikredilmediğini;

Tapu kayıtlarına göre söz konusu arazinin tek bir parsel olup sonradan parçalara ayrıldığını, tapunun 49 pafta 458 ada 5 sayılı parselinde kayıtlı arsanın 36357 m² olduğunu, sonra gerekli ifrazların yapıp tapu kütüğünün özel hanesine kaydedildiğini, başlangıçta tek bir parsel olan ve sonra ifraz olunan bu yerin, maliklerin rızası ile yenden tek parsel çevrilmesinde yasal bir sakınca bulunmadığını, Büyük İstanbul Nazım Plân Bürosunca hazırlanan plânda arazinin tamamının mezarlık genişletme alanı dışında bırakılması ve sağlık tesisleri olarak ayrılması karşısında, ilerde birleştirmenin yapılabileceğini;

Satış önerisinin başlangıçta Yönetim Kurulunda reddolunması üzerine müvekkilinin ve Emlâk Dairesi Başkanı Nizamettin ERGEZER'in ortak

Çelikkaya

E.1981/1

imzaları ile tekrar Büyük İstanbul Nazım Plân Bürosuna yazılan yazının nedeninin mevcut duraksamaları ortadan kaldırmak olduğunu;

Ekspertiz raporunda yer alan birleştirme koşulunun önceden yerine getirilmesinin gerekli olmadığını, ilerde de bunun gerçekleşmesi halinde sorun kalmıyacağını, satın alma işlemi esnasında bu hususun Yönetim Kuruluna arzedildiğini, Yönetim Kurulunun da 5.10.1978 günlü kararında bu koşulu aramadığını;

36357 m² olan bu yerin sonradan parsellere ayrıldığını, bunlardan 3471 m²'lik kısmın vakıf suyu yeri olarak gösterildiğini, parseller arasında 6863 m²'lik yerin de yollar için bırakıldığını, 4 nolu parsel sahiplerinin Kurum'a yaptıkları satış önerisine Kurum'un yeni yöneticilerinin bir cevap vermediklerini, devri sonradan yapılacak bu parseller için doğabilecek fiyat artışlarını karşılamak üzere satıcıya ödenen bedelden 10 milyon lirasını bloke etmelerinin 1978 yılında görev başında bulunan idarecilerin besiretli hareket ettiklerini gösterdiğini, yol olarak ayrılan kısım için tapu kütüğüne şerh verilmekle beraber fiilen kamunun mülkiyetine geçen bir kısmın bulunmadığını, birleştirme durumunda yol olarak gösterilen yerin de Kurum'a geçeceğini;

Sular idaresine ayrılan kısım için de bir sakınca bulunmadığını, su kuyularının orada kalması gerekli ise irtifak hakkı kurmak yoluyla bunu çözümlene olanağı bulunduğunu, İstanbul'un sağlık tesisi gereksinimini karşılayacak olan bir girişimin resmi kuruluşlar arasında bir anlaşmazlığa yol açmayacağını;

İstanbul Belediyesinin bu günkü imar durumunu bildirdiğini, Nazım Plân Bürosunun ise ileriye dönük plânlar ürettiğini, bu bakımdan Belediyenin cevabı ile yetinilmeyerek, İstanbul Nazım Plân Bürosu'ndan da bilgi istendiğini;

Müvekkili Mustafa ENGİNSU'nun söz konusu tarihlerde eşi ile

Mustafa Enginsu

E.1981/1

birlikte Hilton Otelinde kaldığını, ancak ücretinin kendisi tarafından ödendiğini, bu ödemenin Mizan Ticaretle bir ilgisinin bulunmadığını, otelin kartları üzerine konan ve her zaman değiştirilmesi mümkün olan notların değil, tahsilat fişlerinin incelenmesi halinde gerçeğin ortaya çıkacağını;

Özel şahıslar arasında yapılan alım satımlarda az vergi ödemek için tarafların anlaşmalarının yaygın bir uygulama olduğunu, bu nedenle, M. Kemal DERİNKÖK'ün 3.8.1977 gününde arsaları çok düşük bir bedelle satın aldığı tapu kaydından anlaşıldığı yolundaki iddianın yanıtıcı bulunduğunu;

Öne sürmüştür.

Sanık Mustafa ENGİNSU, bu savunmaya katılmıştır.

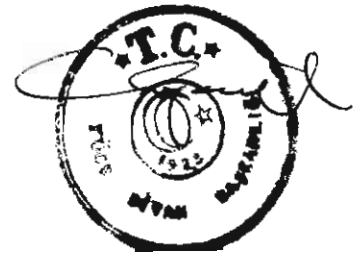
SANIK HAMDİ NUHOĞLU MÜDAPİİ AVUKAT MUZAFFER ÖZÜLKE SAVUNMASINDA

ÖZETLE :

Müvekkili hakkında ileri sürülen suçlama ve savların gerçek dışı, yersiz ve dayanaksız olduğunu, inandırıcı belge ve delili bulunmadığını, dinlenen tanık ve sanık ifadeleri arasında çelişkiler bulunduğunu;

Satışı önerilen arazinin hukuki bakımdan değişik alanlardan oluştuğunu, Medeni Kanun'umuza göre özel mülkiyete konu olan ve kişiler üzerine kayıtlı toplam 24778 m² büyüklüğünde arsaların bulunduğunu, bundan başka 6863 m²'lik bir kısmın yol olarak ayrıldığını, yolların tapuya tescil edilemeyeceğini, belediyenin tasarruf hakkı olduğunu, fakat mülkiyetinde bulunmadığını, bu yollar üzerinde özel mülkiyetin söz konusu olabilmesi için belediye imar plânında değişiklik yapılması gerektiğini, bunlardan ayrı olarak Sular İdaresinin almış olduğu 3471 m²'lik bir alan bulunduğunu, o ara kısımlar için de elbette bir şey ödemek gerektiğini, ilgililerin ifadelerinden açıkça anlaşıldığı gibi Yönetim Kurulunun

Qulus

E.1981/1

15.9.1978 günlü toplantısında, söz konusu arsaların brüt miktarlarının esas alınarak satın alınması hususunun, uzun uzun görüşüldükten sonra karara varıldığını, karar metnine, kesin ölçü sonucu çıkacak brüt miktarın esas alınacağı biçiminde bir ibarenin konduğunu, bu konuda Hamdi NUHOĞLU'nun kararın değiştirilmesi için bir çalışması olmadığını, İddia Makamının da konuyu yanlış değerlendirdiğini, çünkü ilk toplantıda 3000 liradan, sonraki toplantıda 4000 liradan satın alınması yolunda bir karar verilmediğini, ikinci kararla birincisine açıklık getirildiğini, bu durumda müvekkilinin 15.9.1978 gününde yapılan kurul toplantısından hemen sonra, alınmış bulunan kararı satıcılar lehine ve Kurum aleyhine değiştirmek yolunda girişimde bulunduğu savının boşlukta kaldığını, tanık Öztan SAYINBERK'in ifadesinin hiçbir yönüyle geçerli ve inandırıcı olmadığını, bu tanık doğrultusunda ifade veren kimi yönetim kurulu üyelerinin de çelişkilere düştüklerini, yerel mahkeme dosyasındaki müfettişler raporunun 140 sayılı ekindeki belgenin bir karar örneği olmadığını, sadece uydurma bir kâğıt parçası görünümünde olduğunu, üzerinde hiçbir kayıt ve imzanın bulunmadığını;

Tanık Öztan SAYINBERK'in müvekkiline husumet duyduğunu, tanığın hizmet ve görev yürütüş biçiminden ve davranışlarından müvekkilinin çok eskiden beri daima şikâyetçi olduğunu, bu şikâyetlerini Kurulda dile getirdiği gibi 28.8.1978 günlü yazısıyla da Sosyal Güvenlik Bakanlığına iletildiğini, müvekkilinin ısrarlı istemiyle, adı geçen tanığın 5.10.1978 günü görevinden alındığını;

Müvekkili ile Kâzım ERDEM ve Ertuğrul MAT'ın bir akrabalık ve yakınlıklarının bulunmadığını, arsaların Kurum tarafından satın alınmasından ve bedellerinin satıcıya ödenmesinden sonra Kâzım ERDEM ve M. Kemal DERİNKÖK'den çıkar sağladığı, onların misafiri olarak 31 Ekim- 25

Q. J. J.

E.1981/1

Aralık 1978 günleri arasında Hilton Otelinde 15 gün ağırlandığı yolundaki iddiaların gerçekdışı olduğunu, Kâzım ERDEM'in böyle bir ödeme yapmadığını, müvekkilinin İstanbul Hilton Otelinde hiç yatmadığını, otel faturaları fotokopilerindeki rakamların okunamayacak derece silik olduğunu, bedellerinin kimin tarafından ve nasıl ödendiğinin anlaşılamadığını, otel faturalarının bir kişinin o otelde kaldığını kesin olarak göstermekten uzak olduğunu, çünkü başka bir kişinin değişik isim vererek otelde kalabileceğini, otel idaresinin müşteri adına fiş doldurup imzasını alması halinde ancak o imzalı fişin kesin belge niteliği taşıyacağını, ayrıca müvekkilinin o tarihlerde Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulunda görevli olup görevi başında bulunduğunu, faturalarda gösterildiği gibi müvekkilinin 1-7 Kasım 1978 tarihleri arasında 7 gün süreyle Hilton Otelinde kalmasının mümkün olmadığını, o günlerde Yönetim Kurulunun toplantıları olduğunu, bu durumun Kurum'dan sorulması gerektiğini, kendilerine bilgi vermedikleri için bunu kesin olarak tespit edemediklerini, ayrıca Kurum'daki harcırah beyannamelerinin de incelenmesi gerektiğini, bu beyannamelerden anılan günlerde İstanbul'da olduğu anlaşıldığı takdirde buna bir diyecekleri olamayacağını;

Belirtmiştir.

Sanık Hamdi NUHOĞLU, ayrıca savunma yapmamıştır.

SANIK MUSTAFA KEMAL DERİNKÖK MÜDAFİİ AVUKAT CENAN ÇELEBİOĞLU
SAVUNMASINDA ÖZETLE :

Müvekkilinin rüşvet verdiği iddia olunan Hamdi NUHOĞLU'na, sevk kararnamesinde sanık olarak yer verilmemesinin dikkati çeken bir nokta olduğunu, rüşvet vermek suçunun Türk Ceza Kanunu'nun 220. maddesine göre rüşvet alan bir kişinin varlığını gerektirdiğini, rüşvet alan olmadığı halde müvekkilinin rüşvet veren kişi olarak nitelendirilmesinin mantık dışı olduğunu, müvekkilinin daha başlangıçta işlemediği bir suç

Qulus

E.1981/1

için mahkemeye sevk edilmiş bulunduğunu;

Görevi kötüye kullanma suçunun ancak memur tarafından işlenebileceğini, bu bakımdan memur olmayan kimsenin azmettirmesinden de söz edilemeyeceğini;

Esas hakkındaki düşüncede diğer sanıkların görevi kötüye kullanma suçunu işlemelerinde müvekkilinin onları ne suretle azmettirdiğinin açıklanmadığını, müvekkilinin öteki sanıkları azmettirdiği konusunda hiçbir delil gösterilmediğini, Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesinde öngörülen suçun oluşabilmesi için memurun görevine ve yetkisine giren bir hizmetin söz konusu olması gerektiğini, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İŞGÜZAR'ın ve diğer sanıklar Mustafa ENGİNSU ve Hamdi NUHOĞLU'nun tek başına karar organı olmadıklarını, bu sanıkların görevlerine girmeyen bir hizmet nedeniyle görevi kötüye kullanmalarının düşünülemediğini;

Müvekkili ile Kâzım ERDEM'in uzun senelerden beri iş arkadaşlıkları olduğunu, bu nedenle iş ilişkilerinden ötürü müteaddit zamanlarda ve miktarlarda karşılıklı ödemelerde bulunmalarının doğal karşılanması gerektiğini;

Bütün bunların dışında müvekkilinin dava konusu olayda hiçbir sıfat ve fiilinin bulunmadığını, müvekkiline ait arsaların satış değerlerinin düşük veya yüksek olmasının müvekkilinin sorumluluğunu gerektirmeyeceğini;

İstanbul-Üsküdar Nuhkuyusu Caddesinde bulunan taşınmaz mallarla, ilgili olarak Yapı ve Kredi Bankası Şişli ve İş Bankası Gayrettepe Şubelerince yapılmış bulunan ekspertiz raporlarında, bu arsaların m²'sine 10 bin lira değer biçildiğini, Maliye Bakanlığı İstanbul Defterdarlığı Kontrol Bürosu Başkanlığının 2.7.1980 günlü emlak vergisi değerlendirme ve inceleme raporunda, Üsküdar'daki arsaların, 12 sayılı m² arsel hariç di-

Qdms

E.1981/1

ğer parseller için tapuda satın alma değeri olarak takdir edilen rayiç bedelin 50 milyon lira olduğunu 12 sayılı parselin de 400 bin liraya değil, 6 milyon liraya satın alındığının satıcıya ödenen çeklerle kanıtlandığını, ödenen gerçek bedelin 12 sayılı parsel dışındaki arsalar için 50 milyon lira civarında olduğunu;

Öne sürmüştür.

Sanık Mustafa Kemal DERİNKÖK, ayrıca bir savunma yapmamıştır.

SANIK AHMET FUAT AZMİOĞLU SAVUNMASINDA ÖZETLE:

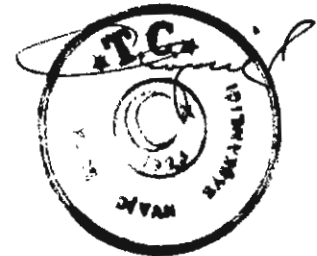
Yönetim Kurulu'nun istisnai haller dışında haftada bir defa toplandığını, en az 150 maddelik bir gündemin geldiğini, meselelerin uzun boylu tartışıldığını, duraksamaya yol açan konuların bir sonraki oturuma bırakıldığını, Genel Müdür kararları ilgili işlemleri ivedilikle yürütürken, Bakanlığın arsa alımlarını durdurduğunu;

Kurumu nasıl 38 milyon lira zarara soktuklarını anlayamadığını, müfettişlerin arsa ve inşaat değerini takdir etmelerinin mümkün olmadığını, 12 bin liradan satın alınmasına karar verildiğini, uygulamanın ise Yönetim Kurulu kararını aştığını, Yönetim Kurulunu sorumluluk altına sokan bir konu bulunmadığını, suçun oluşması için maddi ve manevi öğelerin bulunmadığını;

Belirtmiştir.

SANIK FEHMİ CÖNK MÜDAFİİ AVUKAT ESİN ŞENTÜRK SAVUNMASINDA ÖZETLE:

Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu hükümlerine göre Kurum organlarının Genel Müdürlük, Yönetim Kurulu ve Genel Kurul olmak üzere üçe ayrıldığını, Yönetim Kurulu üyelerinin memur ve hizmetliler kapsamı dışında bırakıldığını, bu nedenle üyelerin Devlet memuru sayılmalarının ve Türk Ceza Kanunu'nun 230. ve 240. maddeleri gereğince cezalandırılmalarının mümkün olmadığını, uygulamada Yönetim Kurulunun çok yoğun bir çalışma sistemi olduğunu, bu durumda konuların ayrıntılarına inme olanağı bulunmadığını,

Yılmaz

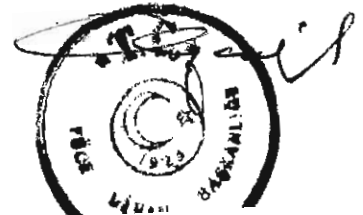
E.1981/1

Kurulun hiyerarşik bir emir organı olmadığını, kararlarının icra niteliği bulunmadığını, Genel Müdürlüğün bu tür kararları erteleme ve kaldırma yetkisine sahip olduğunu;

Türk Teza Kanunu'nun 230. maddesinde öngörülen suçun oluşması için memurun görevine giren bir işi yapmaması veya geç yapmış olması gerektiğini, SSK adına mal iktisabı hakkında karar verme yetkisi Yönetim Kuruluna ait olduğundan Genel Müdürlüğün Kurula intikal ettirdiği bilgiler çerçevesinde 20.7.1978 günlü kararın alındığını, müvekkilinin kullandığı olumlu oyun özel araca dayanmadığı için, suçun manevi unsuru olan kastın oluşmadığını, Yönetim Kurulunun 4792 sayılı Kanununun 11/F ve 20/C maddelerinin verdiği yetkiyi kullanarak yapılmakta olan işhanımı, mahal listelerinin Kurumca hazırlanması ve inşaatın tamamlanması koşuluyla satın alınmasını kararlaştırdığını, kararın, arsanın satın alınması yanında, inşaatın da satıcılar tarafından tamamlanmasını öngördüğünü, taşınmaz mala değer biçilirken ekspertiz raporlarında arsa ve inşaat bedeli ayırımı yapılmadığı için kararda da böyle bir ayırma gidilmediğini, uygulama ve ekspertiz işlemlerinde kusurlu bir hareket varsa bundan Yönetim Kurulu üyelerinin sorumlu tutulamayacaklarını;

Üsküdar'da satın alınacak arsaların brüt alanının 36357 m² olduğuna Yönetim Kurulunun inandırıldığını, 15.9.1978 ve 5.10.1978 günlü kararlarda 36357 m²'lik yerin 3 bin liradan alınacağını kabul edildiğini, satıcı Mustafa Kemal DERİNKÖK tarafından verilen 26.7.1978 günlü dilekçede parseller arasındaki yolların belediyeye terk edilmediğinin ve 11 bin m²'lik arsanın da herhangi bir bedel ödenmeden Kurum'un sahip olabileceğinin belirtildiğini, Genel Müdürün de dilekçe içeriğinin yanlış olduğunu açıklamadığını, aksine Kurula verdiği izahatta, tapu sicil muhafızlığından gelen yazıda da buranın brüt 36357 m² olduğunu belirttiğini, müvekkilinin brüt 36357 m²'lik arsaya sahip olunacağı kanısıyla

Q.1981/1

E.1981/1

oy kullanmasında, özel bir kastı bulunmadığının gözönünde tutulmasını, kaldı ki koşullu bir kararda öngörülen koşul yerine getirilmediği takdirde kararın bütünüyle uygulanmasının mümkün olmadığını, Nazım Plân Bürosu'nun yazısının da yetkili merciden alınan bir belge olarak kabul edilmediğini;

Satıcı önerisinin önce red sonra da kabul edildiğinin ileri sürüldüğünü, oysa yeterli ve gerekli araştırma yapılmadığı için birinci kararda önerinin reddedildiğini, öteki kararlarda ise bir sağlık tesisi yapılması ve yetkili merciden belge alınması koşullarının konduğunu, bu koşullar yerine getirilmediği için konunun bir çok kez Yönetim Kuruluna getirildiğini, telefon teyidiyle yapılan satın alma işlemlerinin Yönetim Kurulunun bilgisi dışında gerçekleştiğini, konunun tekrar huzura getirildiğini, müvekkilinin yapılan işlemi onaylamadığını;

Bir an için Yönetim Kurulunun hatalı hareket ettiği, taşınmaz malları almak için kararı olduğu varsayılsa bile yine müvekkilinin sorumlu tutulamıyacağını, çünkü Genel Müdürlüğün bu hususta veto hakkı, durdurma veya tehir yetkisi bulunduğunu;

Arsaların değeri konusunda bir bilirkişi incelemesi yaptırılmadığını, bu itibarla zarar sayının yerinde olmadığını, satıcının m²'ye daha fazla bir değer istediğini, oysa ekspertiz raporundan sonra Yönetim Kurulunun 3000 liradan satın alınmasına karar verdiğini;

Savunmuştur.

Sanık, ayrıca savunma yapmamıştır.

SANIK EKREM ÖZKILIÇ, SAVUNMASINDA ÖZETLE :

Malatya'daki taşınmaz mal alımlarında Kurum yararı görüldüğü için konunun Yönetim Kuruluna getirildiğini, toplanan bilgi ve belgelere göre Yönetim Kurulunun prensip olarak taşınmaz malların alımına karar

Özkiliç

